

**Rapport över Stockholms
stads risker med fokus på
försäkringsbara risker
och skydd mot olyckor
avseende året 2020.**

2021-08-31

[stockholm.se](https://www.stockholm.se)

Sammanfattning

S:t Erik Försäkring ska, i samarbete med Stadsledningskontoret (SLK), stödja Stockholms stads bolag, förvaltningar och stiftelser i arbetet med att identifiera risker, förebygga och begränsa skador samt minimera konsekvenserna av inträffade incidenter och skador.

Syftet med denna rapport är att identifiera och till viss del analysera risker som är relevanta ur försäkringssynpunkt och risker som har fokus på Lag (2003:778) om skydd mot olyckor, (LSO). Målet är att rapporten ska kunna användas som underlag för Stockholms stads riskhanteringsarbete samt för S:t Erik Försäkrings interna arbete. Rapporten baseras bland annat på underlag från stadens incidentrapporteringsystem IA, skadestatistik från S:t Erik Försäkring, statistik från Räddningstjänsten, Socialstyrelsen och Myndigheten för Samhällsskydd och Beredskap (MSB) samt erfarenheter från av S:t Erik Försäkring utförda riskbesiktningar och resultatet av Stockholms stads bolags, förvaltningars och stiftelsers egen uppföljning av oförsäkrade skadekostnader och det interna systematiska brandskyddsarbetet (SBA).

16 964 incidenter har rapporterats i Stockholms stads incidentrapporteringsystem IA under 2020, vilket är en minskning med 14 % i förhållande till 2019. Rapporterade incidenter avser främst Olycksfall (47 %), Tillbud (21 %), Egendom/Säkerhet (15 %) och Riskobservationer (8 %). Hanteringen av incidenter är en viktig del av stadens skadeförebyggande arbete. Det är första gången antalet inrapporterade incidenter minskar i förhållande till tidigare år sedan Stockholms stad började med händelserapportering år 2007. Orsaken till detta är med största sannolikhet Covid 19-pandemin som gjort att många av stadens medarbetare arbetat på distans och flera av stadens verksamheter har varit stängda.

När det gäller Egendom/Säkerhet är det främst incidenttypen Skadad Egendom som har rapporterats 2020 följt av Inbrott, Stöld-, Brand- och Vattenincidenter samt Ordningsstörning. Brandskador står för de totalt största skadekostnaderna, inklusive oförsäkrade kostnader inom Stockholms stad, och Brandskador resulterar oftast även i de enskilt största kostnaderna per inträffad incident.

2020 rapporterades 510 Miljöincidenter inom Stockholms stad. Det som rapporteras är liksom tidigare år främst problem med Innemiljö, Sanitär olägenhet, Nedskräpning/Tjuvtippning samt Utsläpp i mark och vatten.

Stockholms stad totala skadekostnader 2020, inklusive oförsäkrade kostnader, är 386 miljoner SEK, vilket kan jämföras med 265 miljoner SEK 2019, 201 miljoner SEK 2018, 260 miljoner SEK 2017 och 300 miljoner SEK 2016.

Socialstyrelsen har statistik avseende olycksfall som leder till dödsfall och som är kopplat till personer som är skrivna inom Stockholms stad. Flest rapporterade dödsfall är orsakade av Avsiktig självdestruktiv handling, Annat olycksfall och Fallskador. Fallskador är också den olyckstyp där flest personer behöver uppsöka vård och vistas minst ett dygn på sjukhus på grund av personskador.

Möjligheter för Stockholms stad

Stockholms stad kan arbeta med att minska dödsfall och skador på människor samt skador på egendom och miljö inom sitt geografiska område.

Staden har ett Säkerhetsprogram för perioden 2020 – 2023 och ett Trygghetsprogram för samma period. Säkerhetsprogrammet utgör stadens handlingsprogram för det olycksförebyggande arbetet, plan för extraordinära händelser och säkerhetsknyddsplan.

Trygghetsprogrammet är stadens handlingsprogram för trygghetsskapande och brottsförebyggande arbete. Syftet med Säkerhets- och Trygghetsprogrammen är att stärka stadens samlade säkerhets- och trygghetsarbete samt klargöra mål och ansvarsförhållanden.

Myndigheten för Samhällsskydd och Beredskap (MSB) gav 2018 ut foldern Om krisen eller kriget kommer till Sveriges alla hushåll. Tanken med broschyren är att informera medborgarna om vilka åtgärder de kan vidta som förberedelser inför höjd beredskap eller någon annan form av kris i samhället. Mer information om detta finns på MSB:s hemsida www.msb.se.

Inom Stockholms stad påverkas många människors vardag av otrygghet, kriminalitet och uppgivenhet, samtidigt som Polis och Räddningstjänst har resursbrist. Brandforsk har drivit ett projekt tillsammans med Linköpings Universitet som på försök utbildar

frivilliga civila insatspersoner (CIP) i brandsläckning och livräddning. Tanken är att dessa lokalt förankrade personer skall göra en snabb första insats innan Polis eller Räddningstjänst anländer till platsen. CIP skall också genom sin närvaro i lokalsamhället kunna verka preventivt och därmed minska antalet incidenter och tillbud. S:t Erik Försäkring deltog i projektets referensgrupp. Projektredovisning finns på www.brandforsk.se.

Fokus för S:t Erik Försäkring

Områden som S:t Erik Försäkring bör fokusera på är att förebygga Brand-, Vatten-, Inbrotts- och Olycksfallsskador. Brand-, Vatten- och Inbrottsskador utgör de största skadorna i pengar medan Olycksfallsskador utgör det största antalet rapporterade incidenter och skador. Under 2020 har S:t Erik Försäkring bland annat arbetat med följande:

- Förvaltning av stadens incidentrapporteringsystem IA med ökat fokus på att få användarna av systemet att i systemet även dokumentera hanteringen av incidenter och det interna SBA-arbetet. S:t Erik Försäkring har genomfört flera IA-utbildningar för stadens bolag och förvaltningar.
- Besiktning av ett 50-tal av stadens största fastigheter och verksamheter för att säkerställa efterlevnaden av stadens riktlinjer och anvisningar, samt S:t Erik Försäkrings säkerhetsföreskrifter och rekommendationer.
- Inventering av stadens bestånd av bostadsfastigheter och övriga byggnader med påbyggda våningsplan av trä som kan leda till stora skador, framförallt vid brand. Detta arbete har påbörjats och beräknas att slutföras under 2021-2022.
- Översyn av riskerna kopplade till Skyfall/Översvämning, samt stadens återförsäkringsskydd för detta.
- SBA-Handboken på Stockholms stads intranät har uppdaterats.
- Undersöka stadens behov av försäkringsskydd för IT-risker, Cyber-försäkring. S:t Erik Försäkring har en pågående dialog med Stadsledningskontoret om de cyberrisker som finns inom staden, och vilket försäkringsskydd som kan tecknas för dessa risker. Stadsledningskontoret har påbörjat ett internt arbete för att fastställa eventuellt behov av Cyber-försäkring.

Innehåll

Sammanfattning	3
Möjligheter för Stockholms stad	4
Fokus för S:t Erik Försäkring	5
Inledning	7
Mål och syfte.....	7
Omfattning	7
Bakgrund	7
Disposition och underlag	8
Identifiering	10
Rapporterade incidenter i IA.....	10
Skadestatistik från S:t Erik Försäkring.....	12
Skadestatistik från Räddningstjänsten	16
Skadestatistik från Socialstyrelsen	17
Aktuella eller mer osannolika händelser	18
Analys	21
Olycksfall	21
Brand	22
Vatten.....	30
Slutsats	33
Möjligheter för Stockholms stad	33
Fokus för S:t Erik Försäkring	35
Referenser	36

Inledning

S:t Erik Försäkring ska, i samarbete med Stadsledningskontoret (SLK), stödja Stockholms stads bolag, förvaltningar och stiftelser i arbetet med att identifiera risker, förebygga och begränsa skador samt minimera konsekvenserna av inträffade incidenter och skador.

Mål och syfte

Syftet med denna rapport är att identifiera och till viss del analysera risker som är relevanta ur försäkringssynpunkt och risker som har fokus på Lag (2003:778) om skydd mot olyckor, (LSO). Målet är att rapporten ska kunna användas som ett underlag för Stockholms stads riskhanteringsarbete samt för S:t Erik Försäkrings interna arbete. Rapporten tas fram till styrelsen i S:t Erik Försäkring och till SLKs Säkerhetsenhet.

Omfattning

Rapporten baseras på statistik från stadens incidentrapporterings-system IA, skadestatistik från S:t Erik Försäkring, statistik sammanställd av Myndigheten för Samhällsskydd och Beredskap (MSB), Socialstyrelsen, samt insatsstatistik från Räddningstjänsten. Material är också hämtat från stadens årliga uppföljning av det systematiska brandskyddsarbetet (SBA) samt redovisningen från stadens bolag, förvaltningar och stiftelser avseende oförsäkrade skadekostnader.

Bakgrund

S:t Erik Försäkring försäkrar egendom som ägs av, och verksamhet som bedrivs av, Stockholms stad eller närstående bolag.

S:t Erik Försäkring ska medverka till att Stockholms stad har ett riskmedvetande och säkerhetstänkande så att skador förebyggs, stadens tjänster alltid fungerar och att försäkringskostnaderna minimeras. Arbetet bedrivs bland annat genom att S:t Erik Försäkring stöttar stadens bolag, förvaltningar och stiftelser i deras risk- och säkerhetsarbete. Årligen genomförs ca 50 riskbesiktningar av större byggnader och verksamheter med efterföljande rekommendationer till fastighetsägare och verksamhetsutövare om vilka åtgärder som bör vidtas för att minska risken för incidenter och skador.

Staden har ett Säkerhetsprogram för perioden 2020 – 2023 och ett Trygghetsprogram för samma period. Säkerhetsprogrammet utgör stadens handlingsprogram för det olycksförebyggande arbetet, plan för extraordinära händelser och säkerhetsknyddsplan.

Trygghetsprogrammet är stadens handlingsprogram för trygghetsskapande och brottsförebyggande arbete. Syftet med Säkerhets- och Trygghetsprogrammen är att stärka stadens samlade säkerhets- och trygghetsarbete samt klargöra mål och ansvarsförhållanden.

Riktlinjer för Stockholms stads brandskyddsarbete fastställdes under 2014. I riktlinjerna framgår att S:t Erik Försäkring varje år ska sammanställa bolagens, förvaltningarnas och stiftelsernas egen uppföljning av hur riktlinjerna för brandskyddsarbetet efterlevs. Se Tabell 3 på sidan 27. På stadens intranät finns en SBA-Handbok tillgänglig för att underlätta det dagliga brandskyddsarbetet för stadens verksamheter och medarbetare.

Stockholms stad bedriver ett målinriktat arbete för att skapa trygghet och säkerhet för alla boende, företagare och besökare. Stockholms stads övergripande målsättning är att förebygga risker och minimera sannolikheten för att oönskade händelser inträffar. När allvarliga händelser ändå sker ska staden ha förmåga att kunna hantera konsekvenserna och därmed minimera skadliga effekter på människa, miljö och egendom.

Disposition och underlag

Denna rapport delas in i följande avsnitt:

- Identifiering.
- Analys.
- Slutsats.

I identifieringen redovisas vilka incidenter, inklusive skador, som anses vara relevanta utifrån ett försäkringsperspektiv och skydd mot olyckor. De största identifierade riskerna som är relevanta utifrån S:t Erik Försäkrings perspektiv analyseras sedan vidare i analyssteget. I analysen ingår även en uppföljning av stadens bolags, förvaltningars och stiftelsers egen redovisning av det systematiska brandskyddsarbetet.

Riskbesiktningar (S:t Erik Blue) används för riskbedömning av stadens byggnader och verksamheter på objektsnivå, till exempel ett bibliotek, en skola eller ett vårdboende. S:t Erik Blue innehåller flera olika värderingskriterier och följer upp Riktlinjer för Stockholms stads brandskyddsarbete samt frågor som är relevanta utifrån S:t Erik Försäkrings försäkringsvillkor.

Fram till och med 2016 gjordes riskbesiktningarna av S:t Erik Försäkrings upphandlade konsult Willis Towers Watson. Efter förnyade LOU-upphandlingar har från och med 2017 konsultföretaget Söderberg & Partners uppdraget att genomföra riskbesiktningarna. Besiktningar sker varje år av ca 50 byggnader och ca 50 verksamheter. Besiktningsobjekten väljs ut med hänsyn till bland annat riskexponering och byggnadsvärde. I nedanstående dokument S:t Erik Blue Sammanställning 2020, som medföljer som bilaga till denna rapport, finns en sammanfattning av resultatet av 2020 års riskbesiktningar.

Söderberg & Partners
Lars Lundvall & Mikael Asplund
2021-04-01

Identifiering

I detta avsnitt redovisas rapporterade incidenter och skador inom Stockholms stad. Ett särskilt fokus ligger på att identifiera de största vanligast förekommande riskerna inom Stockholms stad som är försäkringsbara och relevanta utifrån skydd mot olyckor.

Vid årsskiftet 2016 – 2017 stängdes incidentrapporteringssystemet RISK och ersattes av det nya motsvarande systemet IA som tillhandahålls av AFA Försäkring.

Alla bolag, förvaltningar och stiftelser i Stockholms stad ska rapportera och följa upp sina incidenter i IA. En incident definieras som ett tillbud, en olycka, oönskad händelse eller skada av större eller mindre omfattning.

Mycket tid och kraft läggs inom stadens organisation på utbildning och information om IA för att skapa goda förutsättningar för en ökning av antalet inrapporterade incidenter. S:t Erik Försäkring och AFA Försäkring tillhandahåller sådan utbildning.

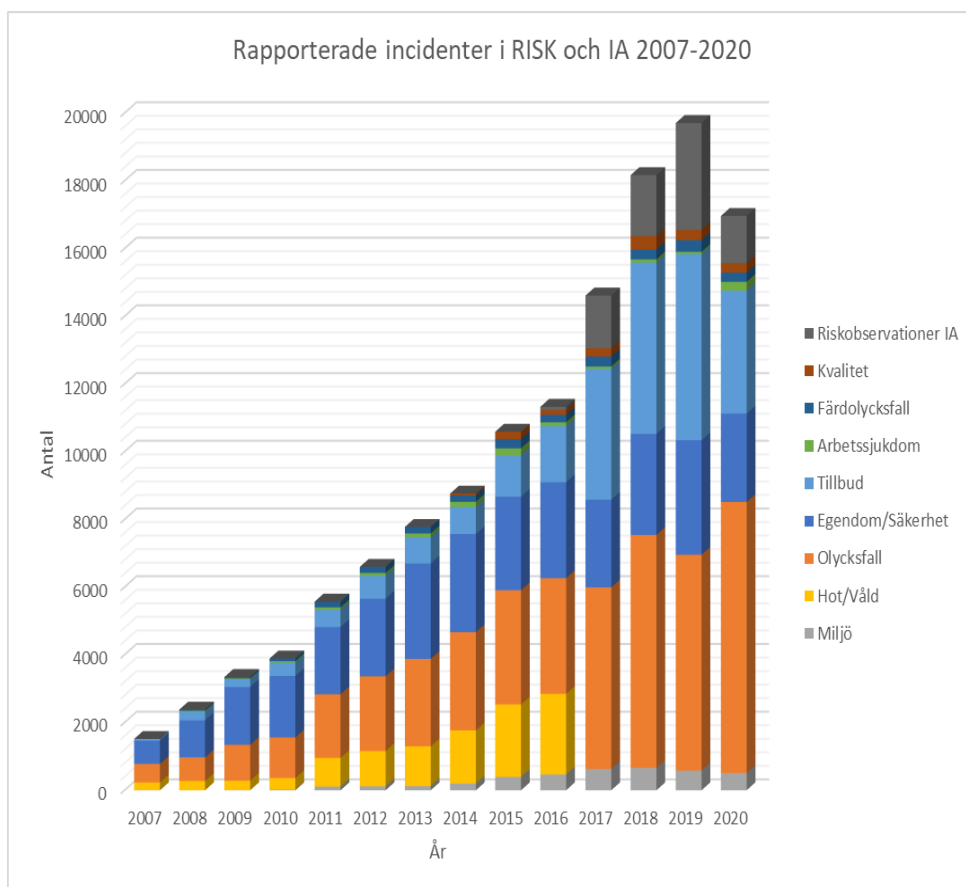
En ny typ av incident har introducerats i och med bytet av incidentrapporteringssystem - Riskobservation. En Riskobservation är till skillnad från en incident något som inte har inträffat ännu, utan är en observation av ett förhållande, till exempel en blockerad nödutgång, som skulle kunna leda till en incident och skada. Tanken är att försöka identifiera och förebygga risker innan de resulterar i en olycka eller skada. Det finns också möjlighet att lämna förbättringsförslag i IA.

Rapporterade incidenter i IA

Under år 2020 rapporterades 16 964 incidenter inom Stockholms stad, vilket är en minskning med 14 % jämfört med år 2019. Orsaken till minskningen är med största sannolikhet Covid 19-pandemin som gjort att många av stadens medarbetare arbetat på distans och flera av stadens verksamheter har varit stängda.

I Figur 1 framgår att flest rapporterade incidenter utgörs av Olycksfall (47 %), Tillbud (21 %), Egendom/Säkerhet (15 %) och Riskobservationer (8 %).

Från och med 2017-01-01 rapporteras inte Hot/Våld som en egen incidenttyp utan ingår istället som en underkategori i Olycksfall, Tillbud och Riskobservation vilket kan vara en del av förklaringen till ökningen av antalet incidentrapporteringar av dessa tre typer.

Figur 1 Antal rapporterade incidenter i RISK och IA per år och incidenttyp, utdrag ur RISK och IA per 2021-08-03.

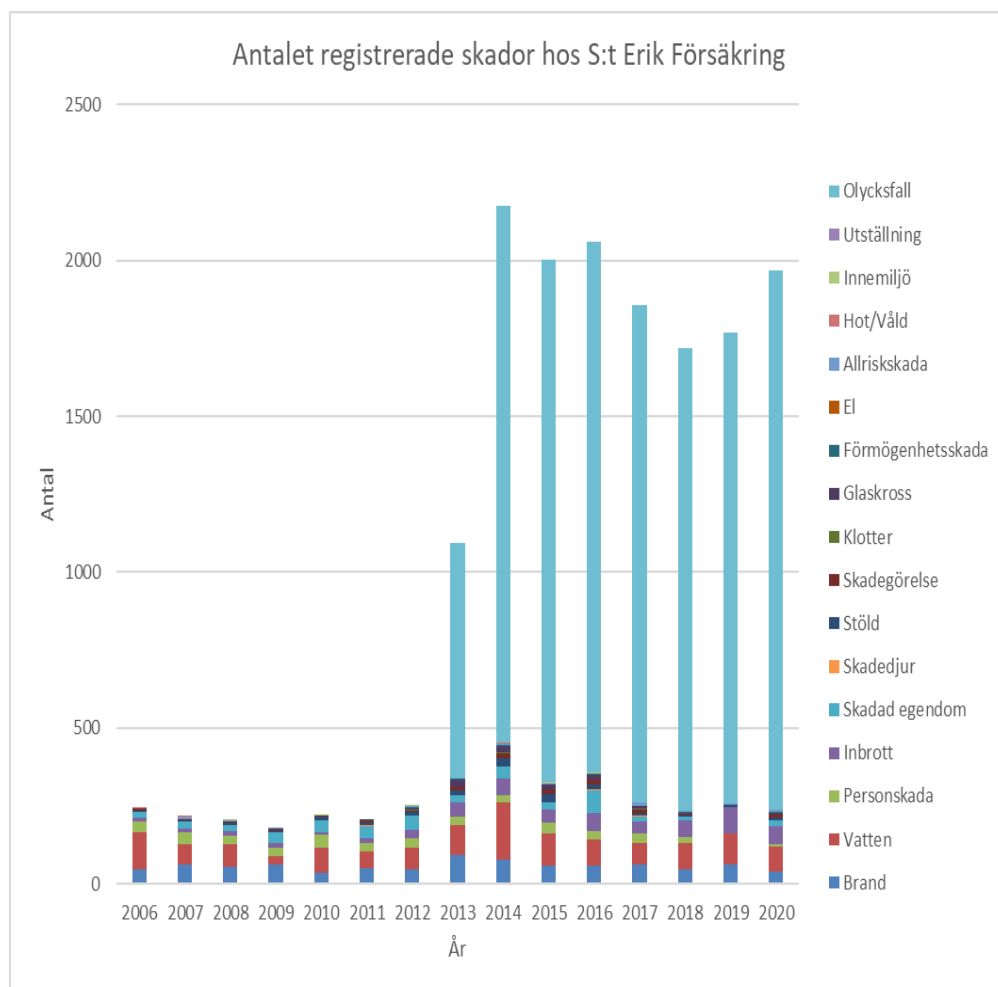
Enligt en rapport från MSB föreslås en tumregel gällande anmälningsfrekvensen av incidenter som innebär att en incident per anställd och år bör vara ett rimligt mål för de flesta verksamheter¹. 2020-12-31 hade Stockholms stad 44 868 personer anställda², vilket skulle innebära att mer än 40 000 incidenter borde rapporteras årligen.

¹ MSB, Att lära stort från små incidenter – en handledning med fokus på att utvärdera effektiviteten i lärandet, 2012, s 47.

² Stockholms stads Årsredovisning 2020, s 27.

Skadestatistik från S:t Erik Försäkring

S:t Erik Försäkring har skadestatistik för stadens Egendoms-, Ansvars- och Olycksfallsskador som täcks av stadens försäkringar tecknade i S:t Erik Försäkring. I Figur 2 framgår antalet skador som lagts in i S:t Erik Försäkrings skadesystem från 2006-01-01 fram till och med 2020-12-31.

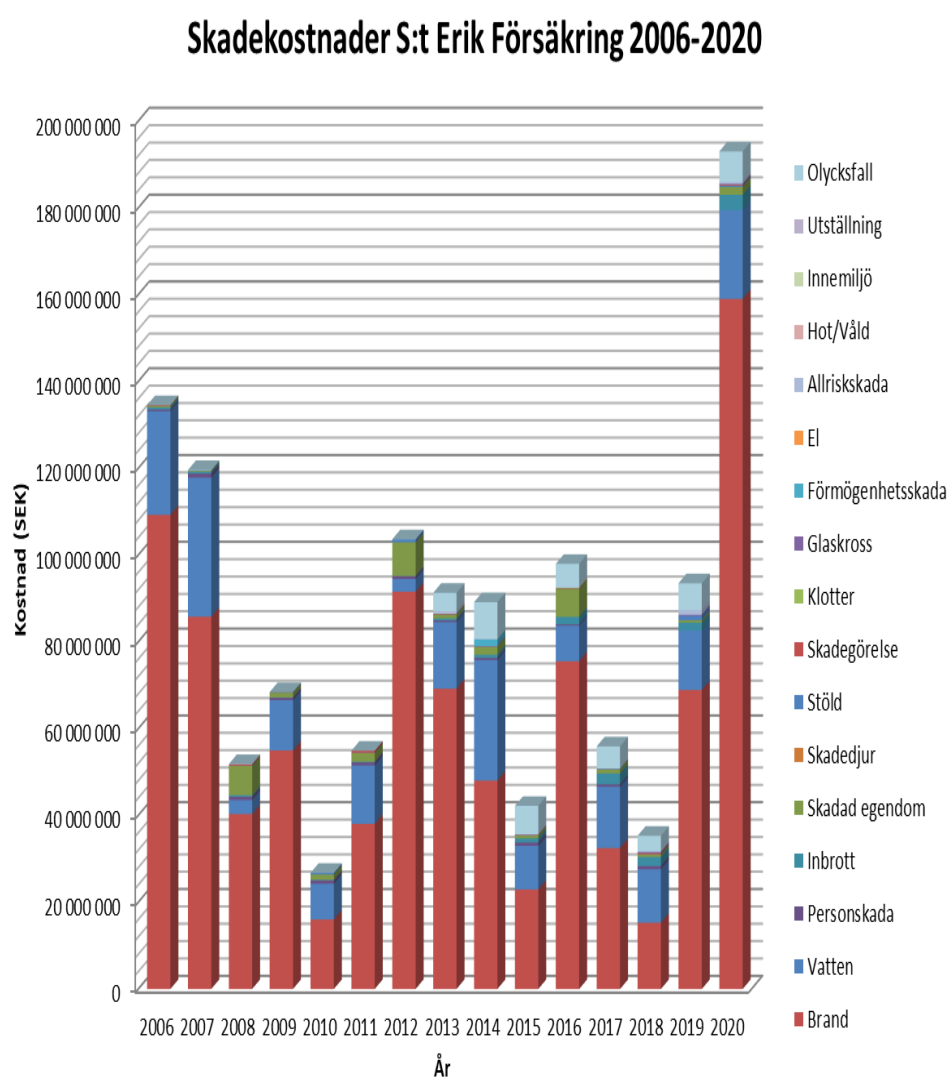

Figur 2 Antal registrerade skador hos S:t Erik Försäkring från 2006-2020, utdrag per 2021-08-19.

Olycksfall utgör merparten av alla rapporterade skador. Olycksfall har försäkrats av S:t Erik Försäkring sedan 2013-07-01. Stadens Olycksfallsförsäkring omfattar barn i förskola, skolelever och boende enligt SoL/LSS/LVU samt boende i HVB-hem eller stödboende. Den omfattar även personer som deltar i vissa av stadens verksamheter under verksamhetstid, till exempel praktik, vuxenutbildning och arbetsmarknadsåtgärder. Förutom Olycksfall är det i likhet med tidigare år i huvudsak Brand- Vatten- och Inbrottsskador som anmälts.

Under 2020 hade S:t Erik Försäkring skadekostnader för 193 miljoner SEK. Av dessa betalades 113 miljoner SEK av bolagets återförsäkringar. Resterande kostnader bär staden själv genom S:t Erik Försäkring.

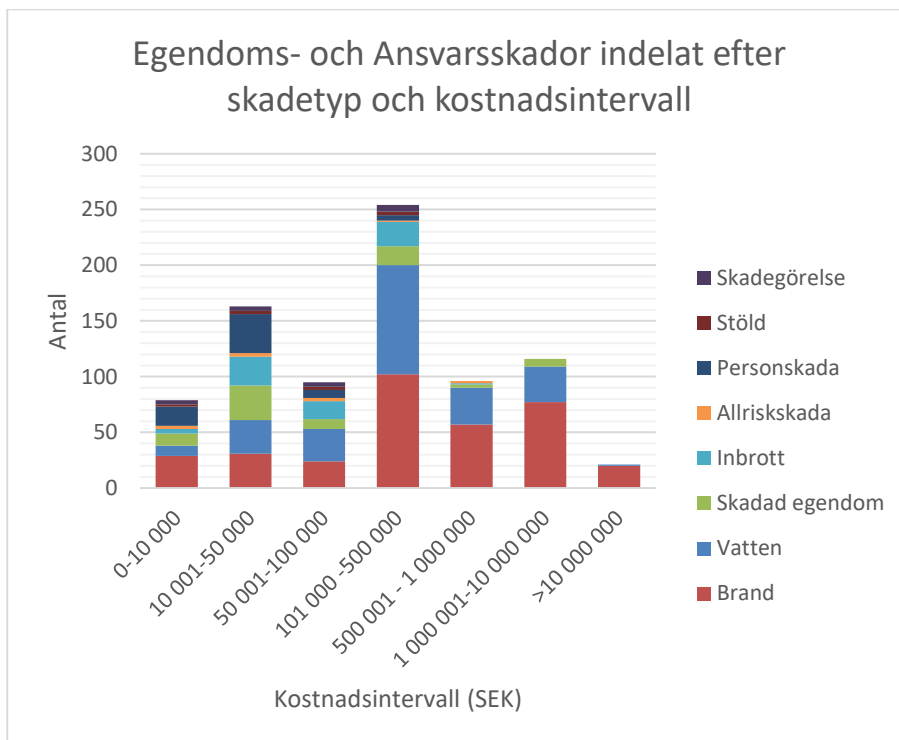
I Figur 3 framgår S:t Erik Försäkrings skadekostnader från 2006 till och med 2020. Skadekostnaderna inkluderar reserver, vilket innebär att den slutgiltiga kostnaden kan variera både uppåt och nedåt när skadan är färdigreglerad. Merparten av skadekostnaderna är relaterade till Brand-, Vatten-, Inbrotts- och Olycksfallsskador.

Figur 3 Skadekostnader för S:t Erik Försäkring från 2006-2020, utdrag per 2021-08-19.

Av de skadekostnader som 2020 betalades ut genom S:t Erik Försäkring utgjorde 82 % kostnader orsakade av Brandskador, 11 % av Vattenskador, 4 % av Olycksfallsskador och 2 % av Inbrottsskador.

Figur 4 visar generellt antalet Egendoms- och Ansvarsskador av de vanligaste typerna, indelat i intervall utifrån hur stor skadekostnaden är. Skadorna är rensade från skaderegleringskostnader och visar endast utbetalt och/eller reserverad kostnad för skadan.

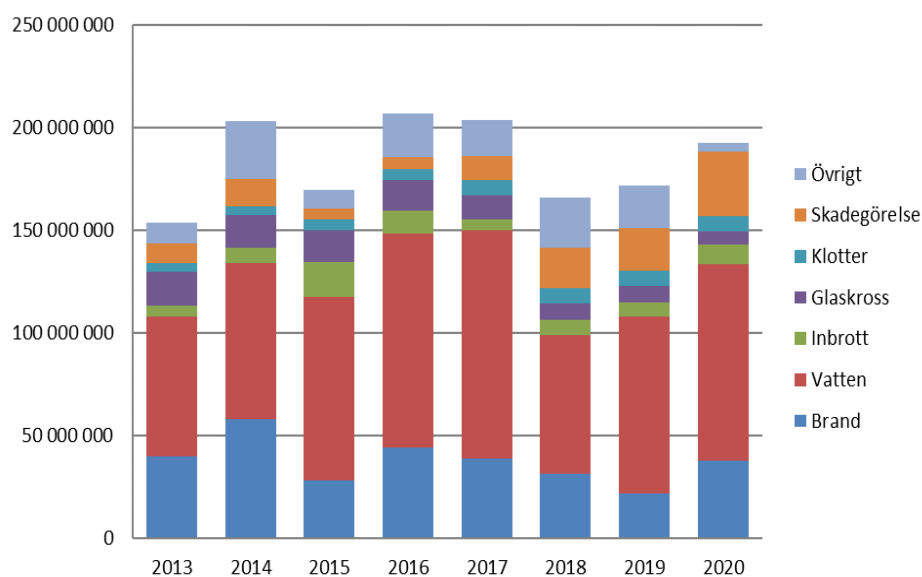
Figur 4 Antal Egendoms- och Ansvarsskador indelat efter skadetyper och kostnadsintervall.

Flest antal skador inträffar inom intervallet 100 000 SEK till 500 000 SEK. Skadegörelse, Stöld, Personskada, Allriskskada, Inbrott och Skadad egendom resulterar ofta i mindre kostnader per skada medan Vattenskador och framförallt Brandskador blir större.

Oförsäkrade skadekostnader inom Stockholms stad

Information om skadekostnader som inte ersatts av försäkring för åren 2013, 2014, 2015, 2016, 2017, 2018, 2019 och 2020 har samlats in från stadens bolag, förvaltningar och stiftelser. Av 52 tillfrågade enheter 2020 rapporterade 48 in uppgifter. Farsta sdf, Hässelby Vällingby sdf, Kungsholmen sdf och Idrottsförvaltningen har inte skickat in någon rapportering. 12 tillfrågade enheter uppgav att de inte hade några kostnader att rapportera. Totalt har oförsäkrade skadekostnader för 193 miljoner SEK rapporterats 2020, vilket är 12 % mer än det som rapporterades 2019. Siffrorna ska tolkas med stor försiktighet på grund av att det i många fall är otydligt vilka kostnader som tagits med i enheternas redovisning, men siffrorna kan ändå ge en indikation om vilka skador som leder till de största skadekostnaderna för staden.

Skadekostnader som inte ersatts av försäkring

Figur 5 Rapporterade skadekostnader (SEK) som inte ersatts av försäkring 2013-2020.

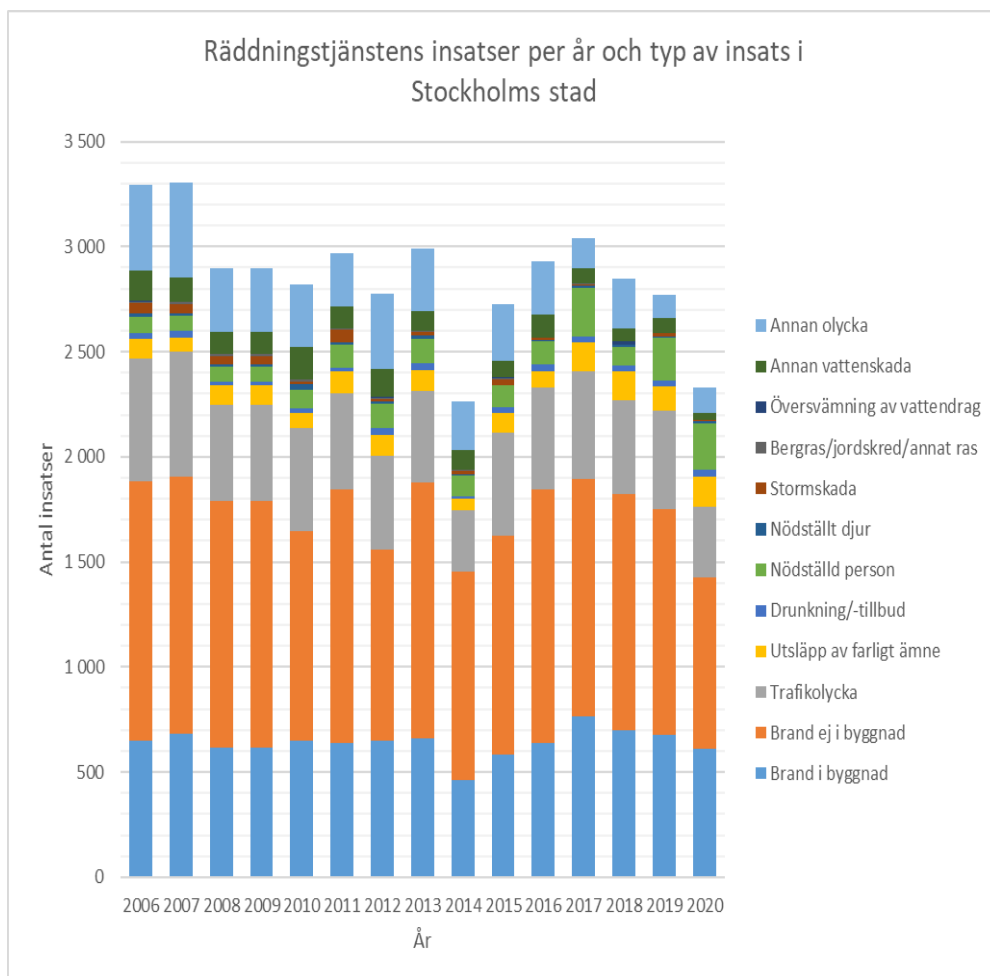
För året 2020 rapporterades 96 miljoner SEK vara kostnader för Vattenskador, 38 miljoner SEK Brandskador, 9 miljoner SEK Inbrottsskador, 6 miljoner SEK Glaskross, 8 miljoner SEK Klotter, 31 miljoner SEK Skadegörelse och 5 miljoner SEK Övrigt.

Sammanfattningsvis medför detta att Stockholms stad har haft skadekostnader för 386 miljoner SEK under 2020, dels oförsäkrade skadekostnader på 193 miljoner SEK, och dels lika stora skadekostnader som S:t Erik Försäkring betalat ut genom stadens försäkringar, 193 miljoner SEK.

Skadestatistik från Räddningstjänsten

S:t Erik Försäkrings statistik fångar upp en del av det som händer inom staden, men alla olyckor rapporteras inte i IA eller resulterar i skadekostnader. För att komplettera bilden har även statistik från Räddningstjänsten, MSB och Socialstyrelsen tagits fram.

MSB samlar varje år in statistik från landets Räddningstjänster över deras insatser. I Figur 6 framgår antalet insatser inom Stockholms stad från år 2006 till och med 2020.

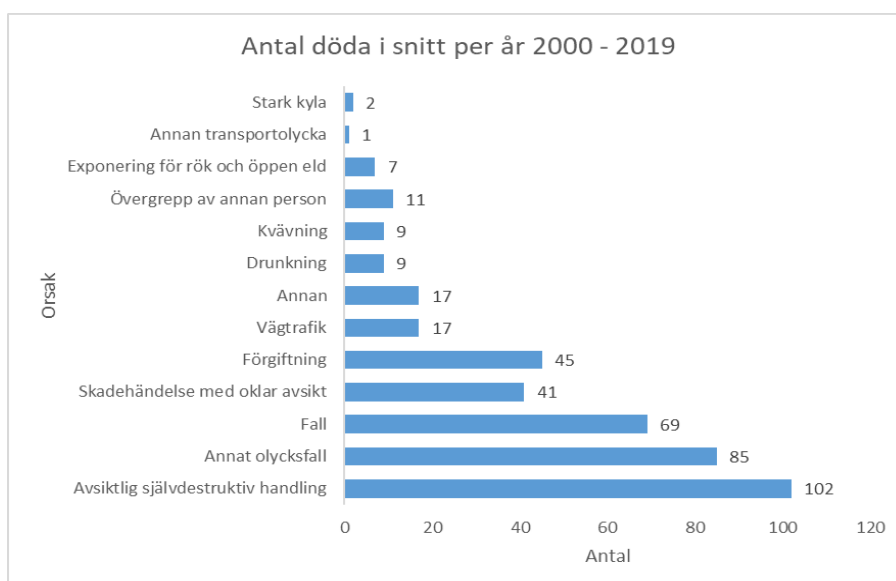
Figur 6 Räddningstjänstinsatser per år och typ av insats i Stockholms stad under åren 2006-2020, utdrag ur IDA per 2021-08-04.

I figuren framgår att den största delen av insatserna är orsakade av Brand, vilket är förväntat då statistiken kommer från Räddningstjänsten. Andra typer av olyckor som Räddningstjänsten blivit kallad till är till exempel Trafikolyckor, Nödställda personer och djur, Utsläpp av farligt ämne, Annan vattenskada, Drunkning, och Stormskador.

Skadestatistik från Socialstyrelsen

Statistik som visar olycksfall som leder till dödsfall inom Stockholms stad samlas in av Socialstyrelsen. Statistiken går att ta fram från MSB:s databas IDA. I Figur 7 framgår att den vanligaste orsaken till dödsfall är Avsiktlig självdestruktiv handling, Annat olycksfall, Fall, Förgiftning och Skadehändelse med oklar avsikt. Urvalet avser dödsfall för personer som är skrivna i Stockholms stad. Olyckan kan ha skett i någon annan kommun. Statistiken innehåller inte personer som råkat ut för olyckor i Stockholm och är skrivna någon annanstans.

Figur 7 Antal döda i snitt per år för personer skrivna inom Stockholms stad baserat på dödsfall åren 2000-2019, utdrag ur IDA 2021-08-04.

I Tabell 1 framgår de vanligaste orsakerna till att personer inom Stockholms stad vårdats minst ett dygn på sjukhus till följd av personskador.

Tabell 1 Antal personer som vårdats minst ett dygn på sjukhus till följd av skador. I snitt per år baserat på åren 1987-2019, utdrag ur IDA 2021-08-03.

Orsakskategori	Antal personer
Fall	6 465
Övriga olycksfall	2 748
Övriga yttre orsaker	2 555
Vägtrafik	613
Avsiktlig självdestruktiv handling	598

Statistiken visar att Fall, liksom tidigare år, är den vanligaste orsaken till sjukhusvård, följt av Övriga olycksfall, Övriga yttre orsaker, Vägtrafik och Avsiktlig självdestruktiv handling. Statistik finns även tillgänglig hos Socialstyrelsen för Stockholms stad där det går att urskilja hur personer i olika åldersgrupper drabbas av olyckor som leder till dödsfall. Se Tabell 2. De vanligast förekommande dödsorsakerna bland unga är Vägtrafik, Drunkning och Övergrepp av annan person. Äldre personer råkar i större utsträckning ut för Fall, Kvävning och Exponering för rök och öppen eld.

Tabell 2 Fördelning av antalet dödsfall utifrån åldersgrupp och orsak.³

	0-17 år	18-64 år	65 år och äldre
Fördelning i länet	2 %	60 %	38 %
Avsiktlig självdestruktiv handling	1 %	74 %	25 %
Fall	1 %	17 %	82 %
Skadehändelse med oklar avsikt	1 %	79 %	20 %
Förgiftning	1 %	85 %	14 %
Vägtrafik	8 %	65 %	27 %
Drunkning	6 %	68 %	26 %
Kvävning	4 %	29 %	67 %
Övergrepp av annan person	6 %	85 %	9 %
Exponering för rök och öppen eld	3 %	51 %	46 %

Aktuella eller mer osannolika händelser

Rapporterade incidenter och skador visar det som har skett men många risker som kan få stora konsekvenser är svåra att förutse. S:t Erik Försäkring gör regelbundet besiktningar för att undersöka de största riskerna för stadens egendom och ger rekommendationer för det skadeförebyggande arbetet. De risker som följs upp omfattar primärt Brand, Vatten, Inbrott samt Naturhändelser.

³ Statistik från Socialstyrelsens databas 1972-2019, utdrag per 2021-08-05.

Den största sannolika egendomsskadan i S:t Erik Försäkrings försäkringsbestånd är beräknad till ca 4,0 miljarder⁴. Stockholms stad har även betydande kulturvärden som är svåra att värdera i pengar, eller inte går att ersätta vid skada.

När det gäller Naturhändelser bedöms risken generellt som låg för Jordbävning, Hagel och Åska inom Stockholms stad. Större risk föreligger för Storm, Snötryck, Översvämning från hav, sjöar och vattendrag samt Skyfall.

Risker identifierade av Storstockholms Brandförsvaret

Storstockholms Brandförsvaret (SSBF) har utfört en riskanalys över risker som kan leda till räddningstjänst i Stockholm. Riskanalysen ligger till grund för Räddningstjänstens handlingsprogram för skydd mot olyckor. I handlingsprogrammet framgår olika områden som medför särskilda risker:

- Särskilt skyddsvärda verksamheter och objekt.
- Nöjesliv, turism och evenemang.
- Stor befolkningsmängd och många bostäder.
- Kulturhistoriskt värdefull bebyggelse.
- Transportinfrastruktur och godstransporter.
- Utbyggnader av infrastrukturen.
- Förändringar och svårigheter i trafiken för SSBF.
- Vatten- och naturområden.
- Naturolyckor.
- Farliga verksamheter.
- Undermarksbebyggelse.
- Höga byggnader.
- Tillfälliga arbetsplatser.
- Kritisk infrastruktur, flöden och ökade krav.

Vidare identifierar SSBF följande sociala faktorer som påverkar riskbilden; människor med begränsad förmåga att skydda sig själva, social oro, anlagda bränder, antagonistiska handlingar, förändrad demografi, rökning, alkohol samt psykisk ohälsa.

SSBF arbetar aktivt med att stötta enskilda privatpersoner och företag att själva förebygga och agera vid olyckor, och verkar även till viss del direkt för att förebygga olyckor. I SSBF:s handlingsprogram framgår att de har ett formellt ansvar för en del av det totala olycksförebyggande arbetet i sina medlemskommuner.⁵

---

⁴ Baserat på Estimated Maximum Loss (EML). En EML-bedömning är en metodik inom försäkringsbranschen som används för att beräkna kostnaden för största sannolika skadan på ett försäkringsobjekt.

⁵ Storstockholms Brandförsvares Handlingsprogram 2016 – 2021.

Stora försäkringsskador 2020

Egendom - Brand – SISAB.

Brand i gymnastikbyggnad i anslutning till Slättgårdsskolan med en yta på 1 100 kvm. Teknisk utredning pågår för att fastställa om vissa delar av byggnaden kan återanvändas.

Kostnad: ca 35 miljoner SEK.

Egendom - Brand – SISAB.

Brand i skolbyggnad, Slättgårdsskolan. Den skadade delen är ca 2 000 kvm varav ca 1 200 kvm samt däri befintliga inventarier är totalskadat. Övriga berörda ytor har omfattande vatten-, rök- och sotskador.

Kostnad: ca 75 miljoner SEK.

Ansvar - Vatten – Stockholm Vatten AB.

Ledningsbrott på stamledning under Bergslagsvägen i Bromma som orsakade ett större vattenläckage. Skador på ett 30-tal fastigheter i närområdet liksom på intilliggande näringsverksamheter.

Kostnad: ca 20 miljoner SEK.

Egendom - Brand – Svenska Bostäder AB.

Brand i trevånings flerfamiljshus. Branden startade i köket i en lägenhet på våning tre. Elden spred sig sedan vidare upp i takkonstruktionen som totalskadades.

Kostnad: ca 12 miljoner SEK.

Analys

En stor del av de risker som identifierats inom kommunen har Stockholms stad möjlighet att påverka.

De risker som S:t Erik Försäkring analyserar vidare i denna rapport utgörs av Olycksfall och de största egendomsriskerna, Brand och Vatten.

Olycksfall

Stadens Olycksfallsförsäkring omfattar barn i förskola, skolelever och boende enligt SoL/LSS/LVU samt boende i HVB-hem eller stödboende. Försäkringen omfattar även personer som deltar i vissa av stadens verksamheter under verksamhetstid, till exempel praktik, vuxenutbildning och arbetsmarknadsåtgärder.

I skadestatistiken framgår att merparten av de som skadas utgörs av barn eller ungdomar som går i förskolor eller skolor, vilket är förväntat eftersom de utgör huvuddelen av de personer som omfattas av försäkringen.

Den vanligaste skadan är skador på händer, armar och fötter, följt av skador relaterat till ansikte och tänder. Vidare är det ofta frakturer som rapporteras, samt öppna sår och krosskador, ofta i ansikte. Även brännskador och ögonskador är vanligt förekommande.

Stockholms stads arbete

Stockholms stad säkerhetsarbete ska präglas av stadens Säkerhetsprogram som gäller för alla enheter inom staden och består av fem fokusområden:

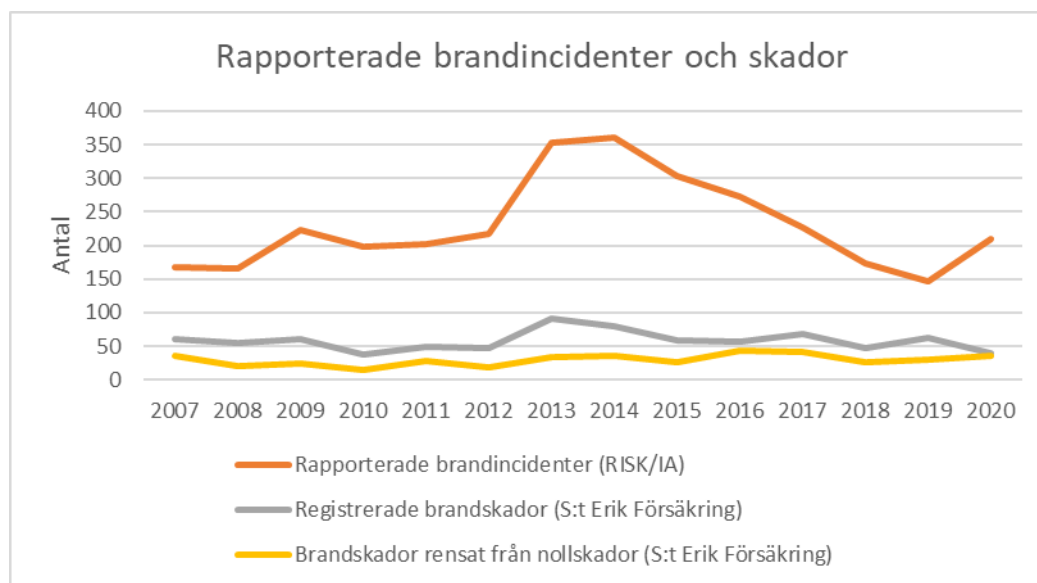
1. Krisberedskap.
2. Civilt försvar.
3. Säkerhetsskydd och informationssäkerhet.
4. Förebygga olyckor.
5. Hot och våld mot anställda.

Stockholms stads Trygghetsprogram, som också är stadens brottsförebyggande program, tydliggör att stadens brottsförebyggande och trygghetsskapande arbete skall prioriteras och förankras i samtliga verksamheter. Trygghetsprogrammet skapar en struktur för hur arbetet skall planeras och genomföras.

En stor del av stadens skadeförebyggande arbete för olycksfall är relaterat till stadens process för incidentrapportering. Alla inom staden ska rapportera incidenter eller oönskade händelser i IA-systemet som togs i drift 2017-01-01. IA-systemet stödjer dokumentationen av åtgärdande och förebyggande arbete bättre än det tidigare incidentrapporteringssystemet RISK. IA kan även användas för systematiska egenkontroller som exempelvis arbetsmiljöronder vilket ytterligare bidrar till att minska Stockholms stads totala risker för olycksfall.

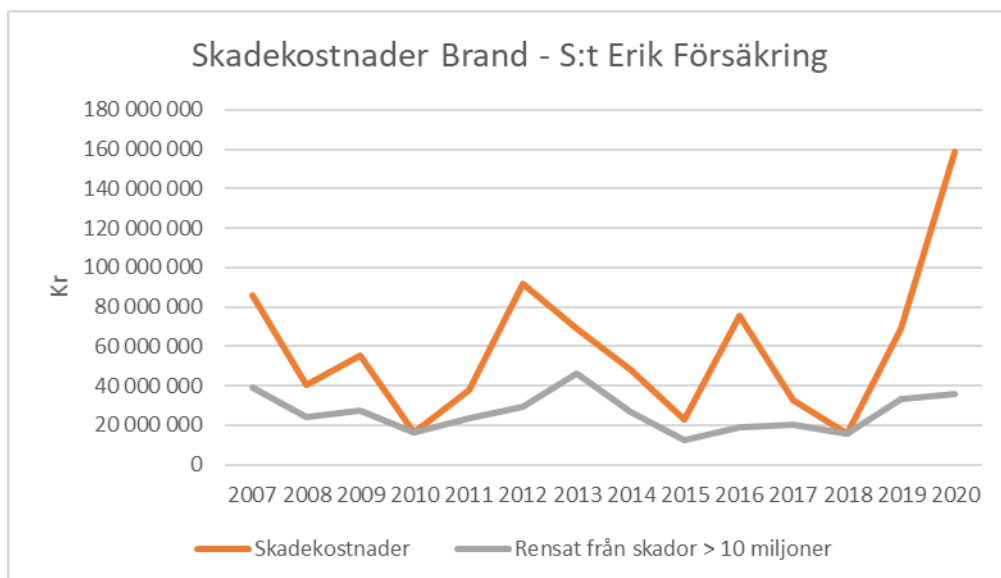
Brand

Antalet brandincidenter rapporterade i RISK/IA och rapporterade brandskador till S:t Erik Försäkring framgår i nedanstående Figur 8. I figuren framgår också antalet så kallade nollskador, det vill säga en till S:t Erik Försäkring anmäld skadehändelse som inte genererar någon utbetalning genom försäkringen.

Figur 8 Antal rapporterade incidenter i RISK/IA och antalet rapporterade skador till S:t Erik Försäkring för åren 2007 – 2020.

Skadekostnaderna för brand varierar över tiden. I snitt sker det 1-2 skador per år där kostnaderna överstiger 10 miljoner SEK per skada. I Figur 9 framgår de totala skadekostnaderna för bränder samt även kostnaderna när skador över 10 miljoner SEK är bortrensade.

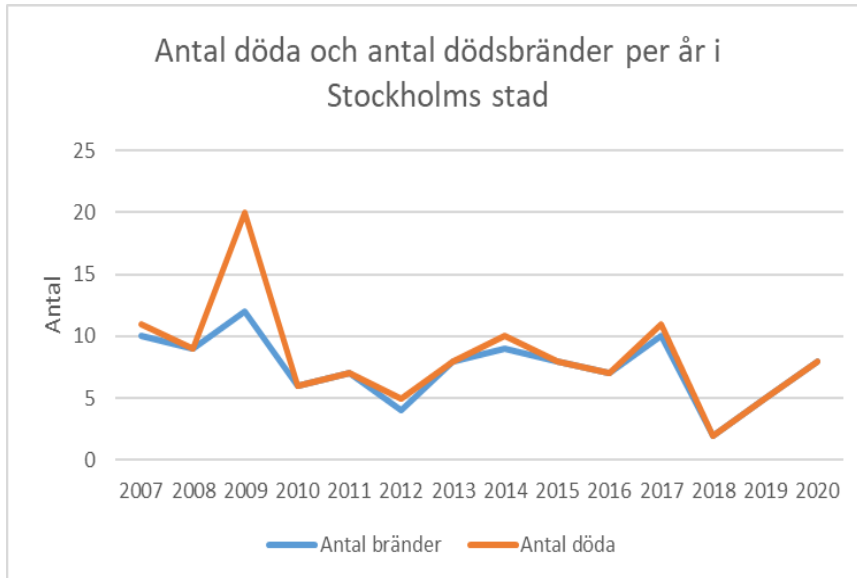
Figur 9 Skadekostnader per år för åren 2007 - 2020 samt skadekostnader där skador över 10 miljoner SEK rensats bort.

Den enskilt största brandskadan 2020 avser en brand i en skola. Fastigheten ägs av SISAB. Skadekostnaden beräknas till 75 miljoner SEK. 22 brandskador har inträffat från 2007 till och med 2020 där skadekostnaderna överstigit 10 miljoner SEK. Framst är det Skolfastigheter i Stockholm AB, SISAB, som drabbats. 7 förskolor, 3 gymnastiksalor och 3 skolor har brunnit. Övriga 9 skador har drabbat stadens bostadsbolag Stockholmshem, Familjebostäder och Svenska Bostäder. Fem av skadorna i bostadsbolagen är bränder där branden startat på eller spridits till vinden. I övriga fall drabbades bostäder, butikslokaler och gemensamhets- och föreningslokaler. Uppskattningsvis hälften av de 22 brandskadorna bedöms vara anlagda och i övriga fall har det inte gått att avgöra brandorsaken.

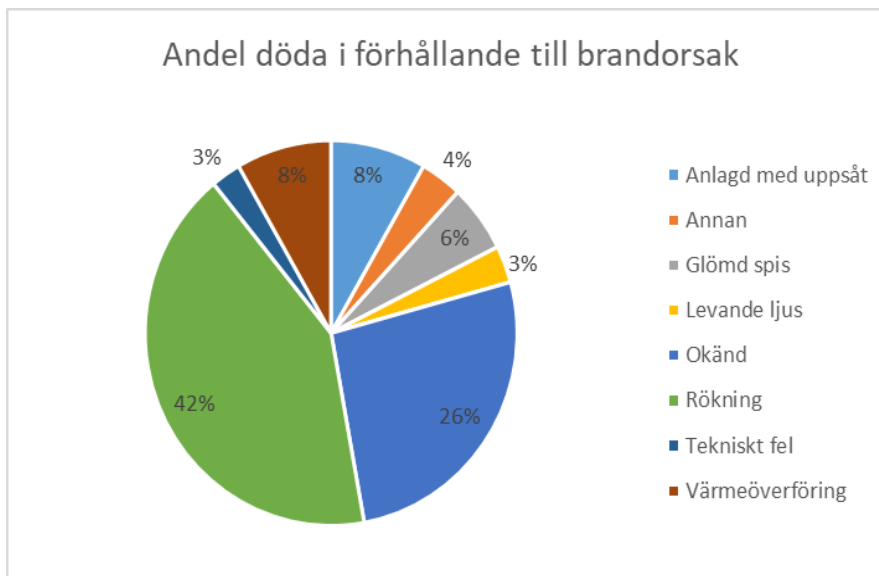
Figur 10 Bilden visar en brand i Slättgårdsskolan som delvis blev totalskadad, och i övrigt skadades av släckvatten, rök och sot.

MSB sammanställer dödsfallstatistik för antalet dödsbränder inom Stockholms stad. Se Figur 11.

Figur 11 Antalet döda och antalet dödsbränder i Stockholms stad, utdrag ur IDA 2021-08-05.

Figur 12 visar brandorsaken till dödsbränder under åren 1999-2020 i Stockholms stad. Det är sällan mer än en person som omkommer i samma brand. Totalt antal omkomna personer under tiden 1999-2020 är 193 vid 168 olika bränder. Den vanligaste brandorsaken under perioden är Rökning (42 %) följt av Okänd (26 %), Anlagd med uppsåt (8 %) samt Värmeöverföring (8 %).

Figur 12 Andel döda i förhållande till brandorsak för åren 1999-2020, utdrag ur IDA 2021-08-05.

Inom Stockholm stad har bostadsbyggandet hög prioritet för att möta det stora behov av bostäder som finns. Nyproduktion och upprustning ska utgå från högt ställda krav på bland annat miljö. Ett sätt att uppfylla detta är att bygga mer i trä, då trä bedöms som ett material som belastar miljön mindre än betong. År 2025 uppskattar forskare vid Linköpings Universitet att 50 % av alla flerbostadshus som byggs skall kunna byggas helt eller delvis i trä.⁶

Ett skifte till fler byggnader i brännbara konstruktioner kan medföra att risken för stora skador ökar. Sprider sig en brand från startutrymmet, via den brännbara konstruktionen, är det svårt för Räddningstjänsten att kunna begränsa branden. I flera stora skador har Räddningstjänstens angreppssätt varit att låta den brännbara konstruktionen brinna av. Om hela byggnaden byggs i brännbar konstruktion ökar också risken för dyrbarare och mer omfattande vattenskador än i betongkonstruktioner.

Boverkets byggregler syftar i första hand till att rädda liv vilket innebär att ett ökat byggande i trä inte ska påverka personsäkerheten, men kan leda till dyrare egendomsskador.

Stockholms stads arbete

2014-03-18 skapades Riktlinje för Stockholms stads brandskyddsarbete. I dokumentet anges åtta inriktningar som staden ska arbeta utifrån. Inriktningarna är:

- Verksamhetsbeskrivning.
- Verksamhetsspecifika krav och ambitionsnivå.
- Byggnadstekniskt brandskydd.
- Organisatoriskt brandskydd.
- Inventering och analys av brandrisker.
- Kunskapsnivå och utbildning/övning.
- Dokumentation, egenkontroll, incidentrapportering och utredning.
- Uppföljning.

Det är de enskilda bolagens, förvaltningarnas och stiftelsernas ansvar att genomföra och följa upp sitt systematiska brandskyddsarbete, och varje år rapportera detta till S:t Erik Försäkring. S:t Erik Försäkring ska sedan rapportera en samlad bild av stadens SBA-arbete till Stadsledningskontoret.

Första sammanställningen gjordes 2016 då 2015 års SBA-arbete följdes upp. I uppföljningen framkom att en stor del av stadens

---

⁶ Brege. Industriellt byggande i trä – nuläge och prognos mot 2025, 2017, s 10.

enheter arbetat aktivt med frågorna, samtidigt som det fanns några enheter som hade brister i en stor del av arbetet. De inriktningar som flest uppfyllde utgjordes av att brandskyddsorganisationer fanns på plats, att brandskyddskontroller utfördes samt att incidenter rapporterades i RISK. Störst förbättringspotential låg i områden kopplat till det byggnadstekniska brandskyddet och skriftliga redogörelser för brandskyddet. Det var även flera enheter som framförde att tillsyn av Storstockholms Brandförsvaret inte genomförts. En del fastighetsägare påtalade också att det är svårt att få kännedom om att tillsyn sker i deras fastigheter.

Under 2017 har 2016 års SBA-arbete följts upp. Med utgångspunkt i den tidigare uppföljning har i stort samtliga angett att de har fortsatt att arbeta med frågorna som identifierats tidigare och att förbättringar har skett. I något enstaka fall har en försämring iakttagits jämfört med tidigare uppföljning.

Under 2018 har 2017 års SBA-arbete följts upp. Många enheter anger ett behov av att genomföra och dokumentera riskanalyser samt mer frekvent utbilda och öva personalen i brandskydd.

Under 2019 har 2018 års SBA-arbete följts upp. Fortfarande finns hos många enheter ett behov av att genomföra och dokumentera riskanalyser samt mer frekvent utbilda och öva personalen i brandskydd.

Under 2020 har 2019 års SBA-arbete följts upp. Liksom tidigare år finns den största förbättringspotentialen hos många av stadens enheter i att genomföra och dokumentera riskanalyser samt mer frekvent utbilda och öva personalen i brandskydd. Detta är brister som S:t Erik Försäkring också påtalar i samband med de årliga riskbesiktningarna som genomförs hos flera fastighetsägare och verksamheter inom Stockholms stad. Sedan hösten 2019 har staden ett centralt upphandlat ramavtal gällande "Brandskyddsutrustning med tillhörande tjänster samt utbildning i brandskyddsarbete" som stadens samtliga enheter kan utnyttja för att exempelvis få hjälp med utbildning och övning av personal.

Under 2021 har 2020 års SBA-arbete följts upp. Se Tabell 3 som är en sammanställning av svaren från de 45 enheter inom staden som redovisat hur de arbetat med SBA under året. Hägersten Älvsjö sdf, Norrmalm sdf, Idrottsförvaltningen och Stadsbyggnadskontoret redovisade inte sitt SBA-arbete.

Stadens förvaltningar, bolag och stiftelser arbetar i stort sett bra med det systematiska brandskyddsarbetet, framförallt när det gäller utrymningsplanering, kunskapskontroll och brandskyddsrondering. Förbättringspotentialen ligger i att flera enheter har behov av att genomföra riskanalyser och upprätta gränsdragningslistor avseende ansvarsfördelningen av brandskyddet mellan fastighetsägare och verksamhetsutövare.

Tabell 3, Uppföljning av 2020 års SBA

		Ja %	Nej %	Inte relevant %
1	Finns det en dokumenterad verksamhetsbeskrivning?	96	2	2
2	Finns det dokumenterat om verksamheten omfattas av kravet på skriftlig redogörelse för brandskyddet? (Se SRVSF 2003:10)	67	9	24
3	Finns det en skriftlig redogörelse för brandskyddet upprättad?	67	13	20
4	Finns det dokumentation över vilka brandfarliga och explosiva varor som hanteras?	38	16	46
5	Finns det dokumentation om verksamheten är tillståndspliktig eller inte enligt Lag (2010:1011) om hantering av brandfarliga och explosiva varor?	33	18	49
6	Finns det ritningar där byggnadens brandskydd framgår till exempel brandcellsgränser, utrymningsvägar, släckutrustning, brand- och utrymningslarm, brandgasventilation och andra brandtekniska installationer?	100	0	0
7	Är ritningarna aktuella?	90	5	5
8	Finns det en beskrivning av brandtekniska installationer, till exempel automatiskt brandlarm eller sprinkler, avseende utförande, funktion, drift, underhåll och egenkontroll?	73	9	18
9	Finns det en dokumenterad brandskyddsorganisation, med brandskyddsansvariga, utsedda för verksamheten?	82	18	0
10	Finns det en dokumenterad utrymningsplanering?	96	2	2
11	Finns det en dokumenterad utrymningsorganisation?	84	7	9
12	Finns det en rutin för att säkerställa att brandskyddet är bibehållet under och efter om- och tillbyggnation?	71	13	16

13	Finns det en dokumenterad ansvarsfördelning mellan fastighetsägare och verksamhetsutövare avseende ansvar för brandskyddet och det systematiska brandskyddsarbete? (Gränsdragningslista)	71	22	7
14	Finns det en dokumenterad inventering och analys av brandriskerna i verksamheten? (Riskanalys)	69	24	7
15	Framgår, i riskanalysen, vilka risker som kan orsaka brand?	73	16	11
16	Har anlagd brand särskilt beaktats i riskanalysen?	47	44	9
17	Framgår i riskanalysen vilka risker som kan uppstå vid en brand?	60	31	9
18	Framgår i riskanalysen vilka konsekvenser en brand kan få för verksamheten och eventuella prioriterade åtaganden?	56	36	8
19	Har identifierade åtgärder i riskanalysen vidtagits?	67	23	10
20	Har samtliga anställda, i förhållande till sin roll, tillräckliga kunskaper om brandriskerna i verksamheten och hur dessa kan minimeras?	87	13	0
21	Har samtliga anställda, i förhållande till sin roll, tillräckliga kunskaper om hur de ska agera i händelse av brand?	84	16	0
22	Har samtliga anställda, i förhållande till sin roll, tillräckliga kunskaper om hur de ska rapportera incidenter eller brister i brandskyddet?	93	7	0
23	Har anställda med uppgifter i brandskyddsorganisationen, till exempel brandskyddskontrollant, den kunskap som uppgifterna kräver?	80	16	4
24	Har anställda med uppgifter i utrymningsorganisationen den kunskap som uppgifterna kräver?	87	11	2
25	Har personer som vistas mer än temporärt i verksamheten tillräckligt med kunskap om hur de ska agera i händelse av en brand?	89	7	4
26	Finns det en fastställd och dokumenterad utbildningsplan?	71	29	0
27	Har utbildningsplanen följts?	49	36	15
28	Finns den en fastställd och dokumenterad övningsplan?	62	36	2
29	Har övningsplanen följts?	53	36	11
30	Finns det dokumentation avseende egenkontroller?	89	7	4
31	Innehåller dokumentationen kontroll, åtgärd och tidsplan?	80	13	7
32	Har identifierade brister i egenkontrollen åtgärdats?	87	7	6

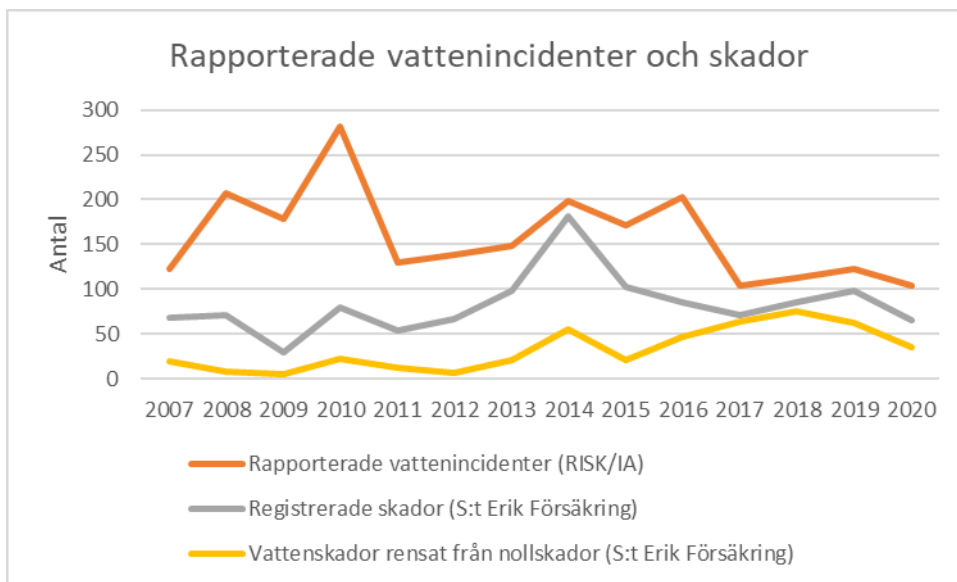
33	Finns dokumentation avseende tillsyn av Räddningstjänsten som genomförts enligt Lag (2003:778) om skydd mot olyckor?	47	11	42
34	Har eventuella brister som identifierats vid tillsyn av Räddningstjänsten enligt Lag (2003:778) om skydd mot olyckor åtgärdats?	38	7	55
35	Finns dokumentation avseende tillsyn av Räddningstjänsten som genomförts enligt Lag (2010:1011) om hantering av brandfarliga och explosiva varor?	13	11	76
36	Har eventuella brister som identifierats vid tillsyn av Räddningstjänsten enligt Lag (2010:1011) om hantering av brandfarliga och explosiva varor åtgärdats?	11	7	82
37	Har samtliga inträffade incidenter, brandtillbud och bränder rapporterats i Stockholms stads incidentrapporteringssystem IA?	49	7	44
38	Har uppkomna bränder utretts med avseende på orsak, förlopp och fastighetsägarens/verksamhetsutövarens agerande?	36	4	60

Om införandet av Riktlinje för Stockholms stads brandskyddsarbete och det arbete som detta medfört i hela stadens organisation har haft någon påverkan på antalet rapporterade incidenter och skador är svårt att bedöma, men det skulle kunna vara en bidragande orsak till att antalet inrapporterade händelser fortsätter att öka, och att mörkertalet i förhållande till antalet inträffade incidenter därmed minskar år för år.

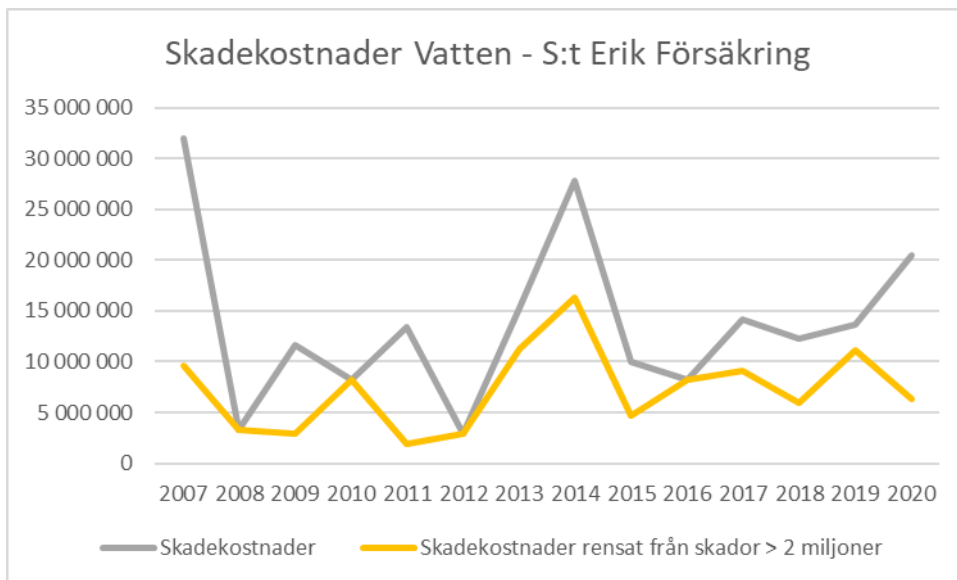
S:t Erik Försäkring utför riskbesiktningar av ca 50 fastigheter och ca 50 verksamheter varje år. Vid besiktningarna följs Riktlinje för Stockholms stads brandskyddsarbete upp, liksom säkerhetsföreskrifterna i försäkringsvillkoren kopplade till försäkringsskyddet för egendom. Vid besiktningarna framkommer att fastighetsägarna generellt har kommit längre än verksamheterna i det systematiska brandskyddsarbetet. Resultatet av besiktningarna pekar på att det finns en förbättringspotential framförallt i inventering och analys av brand- och vattenskaderisker samt dokumentation av det brandskyddsarbete som genomförs.

Vatten

I Figur 13 framgår rapporterade vattenincidenter och vattenskador för åren 2007 - 2020. Antalet incidenter och skador anmälda till S:t Erik Försäkring har varierat över tid med toppar 2010 och 2014. Båda åren inträffade flera skyfall som påverkar statistiken.

Figur 13 Antal rapporterade incidenter i RISK/IA och antalet rapporterade skador till S:t Erik Försäkring för åren 2007-2020.

Figur 14 Skadekostnader per år för åren 2007-2020 samt skadekostnader där skador över 2 miljoner SEK rensats bort.

I genomsnitt sker det 1 - 2 vattenskador per år där kostnaderna överstiger 2 miljoner SEK. En stor vattenskada inträffade 2007 som kostade 20 miljoner SEK. Skadan inträffade på en skola och orsakades av stopp i en avloppsledning. Skadeorsaken till vattenskador över 2 miljoner SEK i övrigt är till största delen rörläckage samt översvämning vid skyfall.

Stockholms stads arbete

Stockholms stads förebyggande arbete utgår från stadens Säkerhetsprogram och Trygghetsprogram. Där finns inget skrivet särskilt om vattenskador. Däremot finns det mål relaterat till vattenskador i stadens Miljöprogram 2020-2023. Ett av Stockholms stads miljömål formuleras Ett klimatanpassat Stockholm. För att nå det målet har två etappmål ställts upp:

- Stärkt förmåga att hantera effekter av skyfall.
- Stärkt förmåga att hantera effekter av värmebölja.

Miljöprogrammet anger följande åtgärder för att uppfylla målen:⁷

- Utveckla och fördjupa risk- och sårbarhetsanalys för värmebölja och skyfall för verksamheter samt fastigheter och upprätta handlingsplaner där påverkan kan bli kritisk.
- Bedöm risken för översvämning från ett 100-årsregn i detaljplan och säkerställ eventuella skyddsåtgärder.
- Ge samhällsviktig verksamhet en högre säkerhetsnivå så att funktionen kan upprätthållas vid en översvämning.
- Bygg mångfunktionella ytor som bidrar till att hantera skyfall.
- Säkerställ hållbar dagvattenhantering genom exempelvis gröna tak och genomsläpplig beläggning samt växtbäddar och skelettjordar med träd i stadsmiljön.
- Säkerställ en god funktion av systemen för drift och underhåll av dagvattenanläggningar.
- Identifiera särskilt översvämningsskänsliga geografiska områden och utred förslag till åtgärder.
- Väg in klimatanpassningsåtgärder i beslut om investeringar med perspektivet att dessa kan bidra till mervärden som ger andra vinster för samhället, exempelvis en attraktiv stad för boende, besökare och näringslivet.
- Genomför risk- och sårbarhetsanalyser för stadens verksamheter.
- Utöka stadsmiljön med mer grönska, vatten och vegetation som skuggar.

---

⁷ Stockholms stad, Stockholms stads Miljöprogram 2020-2023.

- Genomför temperatursänkande åtgärder på och i anslutning till byggnader för att säkerställa god inomhusmiljö.
- Ordna svalkande miljöer, exempelvis svala rum på boenden.
- Bygg mångfunktionella, svalkande utomhusmiljöer.
- Identifiera lösningar för att samla in regnvatten som kan återanvändas under perioder med torka.

S:t Erik Försäkring rekommenderar i de årliga riskbesiktningar som genomförs att:

- Lokal och byggnad som inte är i bruk ska stå under regelbunden tillsyn, vilket skall dokumenteras.
- Behov av förebyggande underhåll utvärderas.
- En riskbedömning utförts för vattenskador.
- Det ska finnas en beredskap för att hantera vattenskador.
- Kaffe/vattenautomater eller vitvaror som är anslutna till det fasta ledningsnätet ska vara försedda med flödesvakt.
- Skriftlig information ges till hyresgäster om vikten av flödesvakter på alla vattenanslutna maskiner.

Den första och näst sista rekommendationen finns även med i S:t Erik Försäkrings försäkringsvillkor.

I de av S:t Erik Försäkring utförda riskbesiktningarna framgår att den största förbättringspotentialen ligger i att göra en riskbedömning, framförallt hos verksamhetsutövarna. En del av fastighetsägarna brister även i tillsynen av tomställda lokaler och byggnader. Rekommendationen kopplat till kaffe- och vattenautomater samt vitvaror uppfylls i de flesta av de besökta fastigheterna. Det är en säkerhetsföreskrift i försäkringsvillkoren som funnits hos S:t Erik Försäkring sedan 2006 vilket kan vara en anledning till att de flesta uppfyller den. Säkerhetsföreskriften gällande tomställda lokaler infördes i försäkringsvillkoren 2014.

Slutsats

En rad olika oförutsedda händelser kan inträffa inom Stockholms stad. Sett utifrån det som incidentrapporterats inom staden rörande människa så är Olycksfall det som rapporterats mest.

Socialstyrelsens statistik över olycksfall som leder till dödsfall består till största del av Avsiktlig självdestruktiv handling, Annat olycksfall, Fall, Förgiftningar, Vägtrafikolyckor, Drunkning, Kvävning och Brand. Fallskador är även den olyckstyp där flest behöver uppsöka vård och vistas minst ett dygn på sjukhus på grund av skador.

När det gäller Egendom/Säkerhet är det främst incidenttypen Skadad Egendom som har rapporterats 2020 följt av Inbrott, Stöld-, Brand- och Vattenincidenter samt Ordningsstörning. Brandskador står för de totalt största kostnaderna, inklusive oförsäkrade kostnader inom Stockholms stad, och Brandskador resulterar oftast även i de enskilt största kostnaderna per inträffad incident.

2020 rapporterades 510 Miljöincidenter inom Stockholms stad. Det som rapporteras är liksom tidigare år främst problem med Innemiljö, Sanitär olägenhet, Nedskräpning/Tjuvtipning samt Utsläpp i mark och vatten.

Möjligheter för Stockholms stad

Stockholms stad kan arbeta med att minska dödsfall och skador på människor samt skador på egendom och miljö inom sitt geografiska område.

Staden har ett Säkerhetsprogram för perioden 2020 – 2023 och ett Trygghetsprogram för samma period. Säkerhetsprogrammet utgör stadens handlingsprogram för det olycksförebyggande arbetet, plan för extraordinära händelser och säkerhetsskyddsplan.

Trygghetsprogrammet är stadens handlingsprogram för trygghetsskapande och brottsförebyggande arbete. Syftet med Säkerhets- och Trygghetsprogrammen är att stärka stadens samlade säkerhets- och trygghetsarbete samt klargöra mål och ansvarsförhållanden.

Myndigheten för Samhällsskydd och Beredskap (MSB) gav 2018 ut foldern Om krisen eller kriget kommer till Sveriges alla hushåll. Tanken med broschyren är att informera medborgarna om vilka åtgärder de kan vidta som förberedelser inför höjd beredskap eller någon annan form av kris i samhället. Mer information om detta finns på MSB:s hemsida www.msb.se.

Inom Stockholms stad påverkas många människors vardag av otrygghet och kriminalitet och uppgivenhet, samtidigt som Polis och Räddningstjänst har resursbrist. Brandforsk har drivit ett projekt tillsammans med Linköpings Universitet som på försök utbildar frivilliga civila insatspersoner (CIP) i brandsläckning och livräddning. Tanken är att dessa lokalt förankrade personer skall göra en snabb första insats innan Polis eller Räddningstjänst anländer till skadeplatsen. CIP skall också genom sin närvaro i lokalsamhället kunna verka preventivt och därmed minska antalet incidenter och tillbud. S:t Erik Försäkring deltog i projektets referensgrupp. Projektredovisning finns på www.brandforsk.se.

Fokus för S:t Erik Försäkring

Områden som S:t Erik Försäkring bör fokusera på är att förebygga Brand-, Vatten-, Inbrotts- och Olycksfallsskador. Brand-, Vatten- och Inbrottsskador utgör de största skadorna i pengar medan Olycksfallsskador utgör det största antalet rapporterade incidenter och skador. Under 2020 har S:t Erik Försäkring bland annat arbetat med följande:

- Förvaltning av stadens incidentrapporteringsystem IA med ökat fokus på att få användarna av systemet att i systemet även dokumentera hanteringen av incidenter och det interna SBA-arbetet. S:t Erik Försäkring har genomfört flera IA-utbildningar för stadens bolag och förvaltningar.
- Besiktning av ett 50-tal av stadens största fastigheter och verksamheter för att säkerställa efterlevnaden av stadens riktlinjer och anvisningar, samt S:t Erik Försäkrings säkerhetsföreskrifter och rekommendationer.
- Inventering av stadens bestånd av bostadsfastigheter och övriga byggnader med påbyggda våningsplan av trä som kan leda till stora skador, framförallt vid brand. Detta arbete har påbörjats och beräknas att slutföras under 2021-2022.
- Översyn av riskerna kopplade till Skyfall/Översvämning, samt stadens återförsäkringsskydd för detta.
- SBA-Handboken på Stockholms stads intranät har uppdaterats.
- Undersöka stadens behov av försäkringsskydd för IT-risker, Cyber-försäkring. S:t Erik Försäkring har en pågående dialog med Stadsledningskontoret om de cyberrisker som finns inom staden, och vilket försäkringsskydd som kan tecknas för dessa risker. Stadsledningskontoret har påbörjat ett internt arbete för att fastställa eventuellt behov av Cyber-försäkring.

Referenser

Arbetsmiljöverket. Rapportera tillbuden – förebygg ohälsa och olyckor i arbetet, 2013.

Brege. Industriellt byggande i trä – nuläge och prognos mot 2025. Forskningsrapport, 2017.

MSB - Rökning fortfarande vanligaste orsaken bakom dödsbränder, 2014.

Myndigheten för Samhällsskydd och Beredskap. Att lära stort från små incidenter – en handledning med fokus på att utvärdera effektiviteten i lärandet, 2012.

SP Sveriges Tekniska Forskningsinstitut. Margareta Simonson McNamee. Anlagd brand – ett samhällsproblem, 2013.

StorStockholms Brandförsvars Handlingsprogram 2016-2021.

Stockholms stads Årsredovisning 2020.

Stockholm stads Miljöprogram 2020-2023.

Stockholms stads Säkerhetsprogram 2020-2023.

Stockholms stads Trygghetsprogram 2020-2023.

S:t Erik Blue

Sammanställning 2020

S:t Erik Försäkrings AB

Söderberg & Partners

Lars Lundvall & Mikael Asplund

2021-04-01

Innehållsförteckning

1	Inledning.....	1
2	Anpassningar p.g.a. pandemin.....	1
3	Genomförda besiktningar 2020	2
3.1	Antal besiktade enheter	2
3.2	Förbättringsområden - Generellt	3
3.2.1	Rekommendationer.....	3
3.2.2	Analys	4
3.3	Bluegradering.....	5
3.4	Micasa.....	6
3.4.1	Återkoppling från bolag, förvaltningar och verksamheter	8
3.4.2	Analys	8
3.4.3	Matris Bluegradering Micasa Fastighetsägare	9
3.5	SISAB	10
3.5.1	Återkoppling från bolag, förvaltningar och verksamheter	13
3.5.2	Analys	13
3.5.3	Matris Bluegradering SISAB Fastighetsägare	14
3.5.4	Matris Bluegradering SISAB Utbildningsförvaltningen	15
3.6	Fastighetskontoret.....	16
3.6.1	Återkoppling från bolag, förvaltningar och verksamheter	19
3.6.2	Analys	19
3.6.3	Matris Bluegradering Fastighetskontoret Fastighetsägare	20
3.6.1	Matris Bluegradering Fastighetskontoret Verksamheter	21
3.7	Övriga Fastighetsägare	22
3.7.1	Återkoppling från bolag, förvaltningar och verksamheter	23
3.7.2	Analys	23
3.7.3	Matris Bluegradering Övriga Fastighetsägare.....	24
3.8	Åtgärder och förbättringar 2020 efter 2019 års besiktningar	25
3.8.1	Pandemins påverkan på besiktningarna	25
3.8.2	Micasa	25
3.8.3	SISAB	26

3.8.4	Fastighetskontoret	27
3.8.5	Övriga Fastighetsägare	27
3.8.5.1	Stockholmsmässan	27
3.8.5.2	SGA Fastigheter.....	27

1 Inledning

S:t Erik Försäkrings AB ska, utifrån Stockholms stads Trygghets- och Säkerhetsprogram, stödja Stockholms stads förvaltningar och bolag i arbetet med att identifiera risker, förebygga och begränsa skador samt minimera konsekvenserna av inträffade skador.

På uppdrag av S:t Erik Försäkrings AB har Söderberg & Partners genomfört riskbesiktningar i syfte att identifiera risker, lämna skadeförebyggande råd för att begränsa skador och minimera konsekvenserna av inträffade skador på stadens försäkringsobjekt.

2 Anpassningar p.g.a. pandemin

När Covid-19 pandemin drabbade Stockholmsområdet under våren 2020 förändrades förutsättningarna för besiktningarna. Tidigare genomfördes en fysisk besiktning som inleddes med en frågestund följt av en rundvandring på anläggningen. Av smittskyddsskäl ändrades detta till en frågestund via digitala media som kunde genomföras vid en annan tidpunkt än den fysiska besiktningen. Den fysiska besiktningen genomfördes med minsta möjliga bemanning eller i vissa fall inte alls. På Micasas anläggningar var det av smittskyddsskäl ett totalt förbud mot tillträde. På de anläggningar där det var tillträdesförbud genomfördes besiktningen i form av en frågestund via digitala media, kompletterat med en granskning av dokumentationen av Micasas egenkontroller och tredjepartskontroller såsom revisioner av brandlarm, el och sprinkler.

3 Genomförda besiktningar 2020

3.1 Antal besiktade enheter

Under 2020 har totalt 44 enheter besiktats enligt nedan:

Förvaltningar/Bolag	Antal enheter
Micasa	6 enheter
SISAB	11 enheter
Fastighetskontoret	11 enheter
Stockholms Hamnar	8 enheter
Övriga Fastighetsägare	8 enheter

Micasa	SISAB	Fastighetskontoret	Stockholms Hamnar
Fabriken 37	Brödrskapet 11	Eldkvarnen 1	Riddersholm 1:8
Köpenhamn 1	Bänken 4	Beridarebanan 10	Nynäshamn 2:75
Mälteriet 2	Centauren 1	Hasseln 4	Casablanca 1
Riddarsporren 21	Gamen 9	Induktorn 33	Ladugårdsgärdet 1:4, Magasin 2
Tunet 1	Kornet 17	Klamparen 7	Ladugårdsgärdet 1:4, Magasin 3
Vattumannen 31	Krönröset 1	Konsthallen 1	Ladugårdsgärdet 1:4, Magasin 5
	Likriktaren 1	Medborgarhuset 1	Ladugårdsgärdet 1:4, Magasin 6
	Mariehamn 3	Riddaren 3	Ladugårdsgärdet 1:4, Magasin 9
	Pärlehönan 3	Skansen 23	
	Sandhagen 11	Spelbomskan 3,13,16	
	Tre Vapen 6	Stadsarkivet 1	

Stockholm Vatten	S:t Erik Markutveckling	Stockholm Globe Arena	Svenska Bostäder
Rötkammaren 1	Gjutmästaren 6 och 9	Arenan 9	Kontorsskylten 8 m.fl. (Vällingby C)
Norsborg 5:1	Sandhagen 10	Grishuvudet 2	Mässfastigheter i Stockholm
			Mässhallen 1

3.2 Förbättringsområden - Generellt

Följande förbättringsområden föreslås avseende de brister som identifierades hos fastighetsägare och verksamhetsutövare vid besiktningarna 2020.

Dokumentation egenkontroll och utredning

Vid besiktningarna framkom att dokumentation av egenkontroller (SBA) och uppföljning av dessa var en vanligt förekommande brist. Dessa brister borde ha upptäckts vid SBA-ronderingen och åtgärdats, både hos fastighetsägare och verksamhetsutövare.

Riskbedömning av vattenskador

Under tidigare år har vattenskador varit ett stort förbättringsområde men här ser vi i årets besiktningar en klar förbättring. Fortfarande är dock verksamheterna något sämre än fastighetsägarna. Detta är särskilt viktigt då S:t Erik Försäkrings ser ökade kostnader för vattenskador.

Vattenskador, information till hyresgästerna

Området vattenskador och information till hyresgästerna om S:t Erik Försäkrings krav på automatiska vattenfelsbrytare (flödesvakter) på vattenanslutna maskiner är som tidigare år ett område som genererar många anmärkningar. Detta tar lång tid att åtgärda och bristen fångas upp av andra avtal så det bedöms inte vara något större problem. Se vidare under Analys.

3.2.1 Rekommendationer

Samtliga fastighetsägare och kommunala verksamhetsutövare på de besiktigade anläggningarna har fått skadeförebyggande S:t Erik Blue-rapporter. På några anläggningar finns det ingen S:t Erik Blue-rapport då verksamheten inte kunnat närvara eller verksamheten inte tillhör stadens organisation. På de anläggningar som har flera verksamheter som tillhör staden har strävan varit att få med den största av verksamheterna.

3.2.2 Analys

Utifrån sammanställningen av S:t Erik Blue-rapporterna har Söderberg & Partners identifierat följande förbättringsområden.

- **Riskbedömning av vattenskador**

Här föreslås att fastighetsägare och verksamhetsutövare kontaktas för en årlig uppföljning av att en riskbedömning är genomförd och att riskerna är åtgärdade så att skador förebyggs.

- **Förebyggande arbete mot vattenskador**

Information till hyresgäster gällande vattenskador och hur dessa förebyggs är bristfälligt framför allt hos Fastighetskontoret.

- **Kunskap, utbildning och övning**

Här föreslås att Utbildningsförvaltningen inventerar skolpersonalens utbildningsnivå och vidtar utbildningsinsatser efter behov.

- **Dokumentation egenkontroll och utredning**

Brister finns i dokumentation och uppföljning av egenkontroller, vilket kan ge till följd att upptäckta brister inte åtgärdas och att riskerna finns kvar under lång tid. Många av de brister som upptäcks kan bero på en viss hemmablindhet. Det har sett ut så länge så man ser det inte som en brist. En metod för att motverka detta kan vara att ibland utföra SBA-rondering på någon annans fastighet så att man ser den med nya ögon.

- **Vattenskador, information till hyresgästerna**

Informationen från fastighetsägarna till hyresgästerna inom stadens förvaltningar och bolag, såväl skriftligen som muntligen, om kravet på avstängningsautomatik på maskiner som är anslutna till vattennätet genererar anmärkningar. En del av problematiken är att varje förändring som införs i hyreskontrakten utlöser en förhandlingssituation mellan hyresgäst och hyresvärd, vilket medför att man från fastighetsägarsidan är mycket restriktiv med att införa förändringar under hyresavtalens löptid. Förändringar införs i hyresavtalen först vid förnyelsen. Hyreskontrakten löper vanligen på fem år. Det står i hyresavtalen för flertalet förvaltningar och bolag att alla installationer skall utföras genom fastighetsägarens försorg, vilket till största delen troligen följs. Vidare finns det krav på automatiska avstängningar i Stockholms stads centrala avtal för upphandlad utrustning. Följs rutinerna och maskinerna köps via de centrala avtalen utgör detta därmed ingen stor risk.

3.3 Bluegradering

S:t Erik Försäkrings AB har sedan ett antal år tillbaka arbetat enligt en framtagen analysmodell för riskbesiktningar, S:t Erik Blue. Söderberg & Partners hade uppdraget 2020 att genomföra riskbesiktningar på 44 anläggningar.

Modellen bygger på att man vid besök i en verksamhet eller på en fastighet graderar ett antal riskfaktorer som tagits fram för att möjliggöra uppföljning och gradering utifrån Riktlinje för Stockholms stads brandskyddsarbete samt rekommendationer och säkerhetsföreskrifter utifrån försäkringssynpunkt. Målet är att hjälpa till att förbättra verksamheternas och fastighetsägarnas skadeförebyggande arbete samt att bidra till att ge en samlad bild av hur riktlinjerna, rekommendationerna och säkerhetsföreskrifterna följs inom staden.

Graderingen sker enligt följande nivåer

BLÅ (***)

Utmärkt skadeförebyggande arbete utifrån de mål som redovisas i Riktlinje för Stockholms stads brandskyddsarbete och S:t Erik Försäkrings försäkringsvillkor.

GRÖN (**)

Bra skadeförebyggande arbete utifrån de mål som redovisas i Riktlinje för Stockholms stads brandskyddsarbete och S:t Erik Försäkrings försäkringsvillkor. Förbättringar föreslås för att kunna uppnå en blå nivå.

GUL (*)

Bristfälligt. Är delvis i nivå med de mål som redovisas i Riktlinje för Stockholms stads brandskyddsarbete och S:t Erik Försäkrings försäkringsvillkor. Avsevärda förbättringar behövs, och rekommendationer ges.

RÖD - BRÅDSKANDE ÅTGÄRD (□)

Underkänt. Är inte alls i nivå med de mål som redovisas i Riktlinje för Stockholms stads brandskyddsarbete och S:t Erik Försäkrings försäkringsvillkor. Omedelbar åtgärd krävs.

3.4 Micasa

Riskbesiktning av Micasas anläggningar var inplanerat att genomföras hösten 2020. På grund av stränga besöksrestriktioner genomfördes årets besiktningar enbart som en frågestund via digitala media, kompletterat med en granskning av dokumentationen av Micasas egenkontroller och tredjepartskontroller. Verksamheterna (äldrevård) i Micasas fastigheter var så pass hårt ansträngda av den pågående pandemin att besiktning var uteslutet.

Besöksförbud infördes på vissa verksamheter redan i mars för att bli ett totalförbud beslutat av Stockholms stad någon månad senare. Besöksförbudet påverkade även underhållsarbetet och möjligheterna till att genomföra tredjepartsbesiktningar på byggnader och utrustning. Besöksförbudet har förhindrat planerade el-revisioner på två anläggningar, sprinklerrevisioner på två anläggningar, månads- och kvartalskontroller av brandlarm på samtliga anläggningar och planerade revisionsbesiktningar av brandlarmen på alla anläggningar utom en.

Följande punkter är de tendenser som har kunnat utläsas från besiktningarna på Micasas fastigheter 2020:

- Vattenskador, Information till hyresgäster (17.2), brister hos fastighetsägaren.
- Vattenskador, Beredningsplan för vattenskador (17.2), mindre brister hos fastighetsägaren.

Skillnader från tidigare år

- Inventering och analys av brandrisker. Var vanligt förekommande brister hos både fastighetsägaren och verksamheterna under tidigare år. Årets resultat är en förbättring. Det var inga anmärkningar för fastighetsägaren.
- Vattenskador, Riskbedömning (17.2). Tidigare år har det varit brister på denna punkt vilka man nu har prioriterat och därmed genomfört en riskanalys av risker för vattenskador på alla anläggningar.
- Vattenskador, Underhåll (17.2) Brister hos fastighetsägaren tidigare år. Årets resultat är en förbättring. Det var inga anmärkningar för fastighetsägaren på årets granskade anläggningar.

Brister som påverkar den totala riskbilden negativt.

Brister	Fastighetsägare	Verksamhet
13.2 Elektriska installationer 	Bristfälliga 2 st Tunet 1 Vattumannen 31	Inte relevant då inga verksamheter medverkade p.g.a. Covid-19.
15 Brand- och utrymningslarm. Månads- och kvartalskontroller. 	Bristfälliga 6 st Fabriken 37 Köpenhamn 1 Mälteriet 2 Riddarsporren 21 Tunet 1 Vattumannen 31	Inte relevant då inga verksamheter medverkade p.g.a. Covid-19.
15 Brand- och utrymningslarm. Underhåll och service. 	Bristfälliga 5 st Fabriken 37 Köpenhamn 1 Mälteriet 2 Riddarsporren 21 Vattumannen 31	Inte relevant då inga verksamheter medverkade p.g.a. Covid-19.
16 Sprinkler – Fastighetsägare. Månads- och kvartalskontroller. 	Bristfälliga 2 st Köpenhamn 1 Mälteriet 2	Inte relevant. Fastighetsägaren ansvarar.
16 Sprinkler – Fastighetsägare. Besiktning och underhåll. 	Bristfälliga 2 st Köpenhamn 1 Mälteriet 2	Inte relevant. Fastighetsägaren ansvarar.
17.2 Vattenskador. Information till hyresgäster. 	Underkända 5 st Fabriken 37 Köpenhamn 1 Mälteriet 2 Riddarsporren 21 Vattumannen 31	Inte relevant. Fastighetsägaren ansvarar.

Besiktningsobjekt som påverkar den totala riskbilden positivt.

Utmärkande goda fastigheter	Fastighetsägare	Verksamhet
Tunet 1	2 st bristfälliga resterande utmärkta	Inte relevant då inga verksamheter medverkade p.g.a. Covid-19.

3.4.1 Återkoppling från bolag, förvaltningar och verksamheter

För Micasas räkning har en person återkopplat för samtliga fastigheter. Det innebär att fastighetsförvaltarna inte har återkopplat själva och en stor del av lokalkännen har därmed gått förlorad. Specifika brister på anläggningarna återkopplas med allmänna svar som inte alltid besvarar den specifika frågan.

Vid 2020 års besiktningar var det inga verksamheter med på besöken. Detta berodde på den pågående pandemin som medförde besöksrestriktioner och mycket hög arbetsbelastning hos verksamheterna.

3.4.2 Analys

Tidigare år har Micasa haft brister främst avseende lagring av brännbart material på olämpliga platser, tillsyn av sprinkler och riskbedömning av vattenskador. Under 2020 kunde vi inte besöka anläggningarna och kunde därför inte kontrollera om man fortfarande har problem med brännbart material på olämpliga platser, vilket man uppger sig ha vidtagit åtgärder mot. Större delen av det egna tillsynsarbetet och tredjepartskontrollerna har inte kunnat genomföras på grund av den pågående pandemin som medförde besöksrestriktioner så inte heller där har vi kunnat kontrollera om vidtagna åtgärder har fungerat. Riskbedömning av vattenskador har genomförts efter tidigare års rekommendationer.

3.4.3 Matris Bluegradering Micasa Fastighetsägare

Micasa Fabriken 37, genomförd 2021-01-04	Micasa Köpenhamns 1 Fastighet, genomförd 2021-01-04	Micasa Mälteri 2, genomförd 2021-01-04	Micasa Riddarsporten 21, genomförd 2021-01-04	Micasa Tunet 1, genomförd 2021-01-04	Micasa Vatumannen 31, genomförd 2021-01-03	
						2.2 Verksamhetsspecifika krav och ambitionsnivå - Fastighetsägare
						2.2 Verksamhetsspecifika krav och ambitionsnivå - Fastighetsägare
						3.2 Byggnadstekniskt brandskydd - Fastighetsägare
						4.2 Brandskyddsorganisation - Fastighetsägare Brandskyddsorganisation
						4.2 Brandskyddsorganisation - Fastighetsägare Gränsdragningslista
						5.2 Inventering och analys av brandrisker - Fastighetsägare
						6.2 Kunskap, utbildning och övning - Fastighetsägare
						7.2 Dokumentation, egenkontroll och utredning - Fastighetsägare
						7.2 Dokumentation, egenkontroll och utredning - Fastighetsägare
						7.2 Dokumentation, egenkontroll och utredning - Fastighetsägare
						7.2 Dokumentation, egenkontroll och utredning - Fastighetsägare
						8.2 Uppföljning - Fastighetsägare Uppföljning
						9.2 Incidentrapportering - Fastighetsägare Incidentrapportering RISK/KIA
						9.2 Incidentrapportering - Fastighetsägare Analys och redovisning av rapporterade incidenter
						10.2 Brännbart material - Fastighetsägare Förvaring brännbart material utomhus
						11.1 Byggnad/lokal ej i bruk - Fastighetsägare Byggnad/lokal ej i bruk
						12.1 Heta arbeten - Fastighetsägare Internt
						12.1 Heta arbeten - Fastighetsägare Extern
						13.2 Elektriska installationer - Fastighetsägare Elektriska installationer
						13.2 Elektriska installationer - Fastighetsägare Elrevisionsbesiktning och termografering
						15 Brand- och utrymningslarm Månads- och kvartalskontroller
						15 Brand- och utrymningslarm Underhåll/service
						16 Sprinkler - Fastighetsägare Månads- och kvartalskontroller
						16 Sprinkler - Fastighetsägare Besiktning och underhåll
						16 Sprinkler - Fastighetsägare Sprinkler och brandgasventilation
						17.2 Vattenskador- Fastighetsägare Underhåll
						17.2 Vattenskador- Fastighetsägare Riskbedömning
						17.2 Vattenskador- Fastighetsägare Information till hyresgäster
						17.2 Vattenskador- Fastighetsägare Beredskapsplan för vattenskador
						17.2 Vattenskador- Fastighetsägare Kaffe- och vattenautomater samt vitvaror
						18 Snöröjning - Fastighetsägaren Snöröjning och halkbekämpning
						19 Nyckel-, passerkortshantering, låsning, belysning och bevakning
						19 Nyckel-, passerkortshantering, låsning, belysning och bevakning
						19 Nyckel-, passerkortshantering, låsning, belysning och bevakning
						19 Nyckel-, passerkortshantering, låsning, belysning och bevakning

3.5 SISAB

Följande punkter är de trender och tendenser som har kunnat utläsas från besiktningar på SISABs fastigheter 2020:

- Brandskyddsorganisation - Verksamhetsutövare (4.1). 3 av de 9 granskade skolorna uppvisade brister i sin brandskyddsorganisation.
- Inventering och analys av brandrisker – Verksamhetsutövare (5.1). En av de 9 besökta verksamheterna hade inte upprättat någon riskanalys och en hade anmärkning på sin genomförda analys.
- Dokumentation egenkontroll och utredning (7.1 / 7.2). Av årets 11 besiktigade anläggningar uppvisades brister hos fastighetsägaren på 7, och på 7 av de 9 besökta verksamheterna.
- Brand och utrymningslarm (15). 5 av de 11 granskade skolorna uppvisade brister från tidigare utförda brandlarmrevisionerna som inte var åtgärdade och renderade anmärkningar.
- Vattenskador, Riskbedömning (17.1). 2 av de besiktade verksamheterna hade inte gjort någon analys av risken för vattenskador och en hade mindre anmärkningar på analysen.
- Vattenskador, Beredningsplan för vattenskador (17.1 / 17.2). Mindre anmärkningar på 3 av de 11 besökta fastigheterna och på 4 av de 9 besökta verksamheterna.

Skillnader från tidigare år

- Byggnad / lokal ej i bruk (11.1 / 11.2). Vid 2019 års besiktningar uppvisade 2 av de 3 anläggningar som hade tomma lokaler anmärkningar på tillsynen av de tomma lokalerna. Även under 2020 års besiktningar uppvisade två anläggningar tomma lokaler men ingen av de besökta anläggningarna hade anmärkningar på tillsynen av de tomma lokalerna.
- Brand och utrymningslarm (15). Under 2019 hade SISAB en generell brist då skötsel och underhåll inte nådde upp till den förväntade nivån. Därefter har S:t Erik Försäkring och SISAB enats om en gemensam tolkning av regelverken och dess miniminivåer som SISABs löpande underhåll numera följer.

Brister som påverkar den totala riskbilden negativt.

Brister	Fastighetsägare	Verksamhet
4.1 / 4.2 Brandskyddsorganisation 	Bristfälliga 0 st	Bristfälliga 2 st Akalla Grundskola Thorildsplans Gymnasium
5.1 / 5.2 Inventering och analys av brandrisker. 	Bristfälliga 0 st	Underkänd 1 st Thorildsplans Gymnasium Bristfällig 1st Sjöviksskolan
6.1 / 6.2 Kunskap, utbildning och övning. 	Bristfälliga 0 st	Bristfälliga 1 st Akalla Grundskola
7.1 / 7.2 Dokumentation, egenkontroll och utredning. 	Bristfälliga 6 st Akalla Grundskola Eriksdalsskolan Gärdesskolan Hökarängsskolan Mälarhöjdens Skola Thorildsplans Gymn	Bristfälliga 7 st Akalla Grundskola Eriksdalsskolan Gärdesskolan Hökarängsskolan Mälarhöjdens Skola Stockholm Hotel o Rest Thorildsplans Gymnasium
15 Underhåll av brandlarm. 	Underkänd 1 st Eriksdalsskolan Bristfälliga 2 st Konradsberg Sjöviksskolan	Inte relevant.
17.1 / 17.2 Vattenskador. 	Bristfälliga 2 st Thorildsplans Gymn Västbergaskolan	Underkända 2 st Thorildsplans Gymnasium Hökarängsskolan Bristfällig 1 st Åsö Gymnasium

Besiktningsobjekt som påverkar den totala riskbilden positivt.

Utmärkande goda fastigheter	Fastighetsägare	Verksamhet
Gärdesskolan	1 st bristfällig 1 st godkänd	1 st bristfällig resterande utmärkta
Konradsberg	1st bristfällig resterande utmärkta	Inte relevant
Sjöviksskolan	1 st bristfällig 1 st godkänd	1 st bristfällig 1 st godkänd
Västbergaskolan	1 st bristfällig resterande utmärkta	Inte relevant
Äsö Gymnasium	1 st bristfällig resterande utmärkta	1 st bristfällig resterande utmärkta

3.5.1 Återkoppling från bolag, förvaltningar och verksamheter

SISAB:s förvaltare som deltagit vid besöken har återkopplat för sina fastigheter direkt i S:t Erik Blue-systemet. Den centrala brandskyddssamordnaren har stöttat dem och granskat rapporteringen. Allmänna svar på övergripande brister har tagits fram. Samtliga SISAB:s förvaltare har besvarat rekommendationsrapporterna.

Ingen av verksamheterna har när den här rapporten skrivs återkopplat, tidigare år har de återrapporterat enskilt och endast ett fåtal verksamheter har återrapporterat. Utbildningsförvaltningen har till skillnad mot SISAB ingen central resurs som har sakkunskap och överblick över rapporteringen.

3.5.2 Analys

Brand- och utrymningslarm har tidigare år varit en generell anmärkning på alla anläggningar. S:t Erik Försäkring och SISAB har under 2020 enats om en gemensam tolkning av regelverken och dess miniminivåer samt nya rutiner för underhåll, service och kontroller av SISABs larmanläggningar.

Dokumentation egenkontroll och utredning (7.1 / 7.2) är en punkt som genererar anmärkningar på de flesta anläggningar. Det är brister som upptäckts under rundvandringen och som borde ha upptäckts vid SBA-ronderingen, men som därmed inte har blivit åtgärdade. En vanlig brist är brandredskap som inte kontrolleras. När man kompletterar beståndet av t.ex. brandsläckare verkar det vara svårt att få med de nya brandsläckarna i underlaget till SBA-ronderna. Man är medveten om problemet på SISAB och arbetar för att alla befintliga brandredskap skall komma med i SBA-underlaget och har skapat rutiner för att få med alla nya kompletteringar i SBA-underlaget. En annan vanlig orsak är hemmablindhet för befintliga brister. Har det varit ett hål i brandväggen under flera år tänker man inte på att det inte borde vara något hål där.

En återkommande brist är att verksamhetsutövarna inte har gjort någon skriftlig analys av risken för vattenskador. Ute på anläggningarna är man i många fall inte medveten om att man skall göra detta, alternativt ser man inte sitt ansvar för att förebygga vattenskador utan utgår från att det helt och hållet ligger på fastighetsägaren.

3.5.3 Matris Bluegradering SISAB Fastighetsägare

Aso gymnasium Fastighet	Vasbergsskolan Fastighet	Thorildsplans gymnasium Fastighet	Stockholm Hotell och restaurang skola Fastighet	Slottsskolan fastighet	Malarindens Skola Fastighet	Konradssberg Fastighet	Hökarängsskolan Fastighet	Gårdeskolan Fastighet	Erksdalskolan Fastighet	Akalla Grundskola Fastighet	
											2.2 Verksamhetsspecifika krav och ambitionsnivå - Fastighetsägare
											2.2 Verksamhetsspecifika krav och ambitionsnivå - Fastighetsägare
											3.2 Byggnadstekniskt brandskydd - Fastighetsägare
											4.2 Brandskyddsorganisation - Fastighetsägare Brandskyddsorganisation
											4.2 Brandskyddsorganisation - Fastighetsägare Gränsdragningslista
											5.2 Inventering och analys av brandrisker - Fastighetsägare
											6.2 Kunskap, utbildning och övning - Fastighetsägare
											7.2 Dokumentation, egenkontroll och utredning - Fastighetsägare
											7.2 Dokumentation, egenkontroll och utredning - Fastighetsägare
											7.2 Dokumentation, egenkontroll och utredning - Fastighetsägare
											7.2 Dokumentation, egenkontroll och utredning - Fastighetsägare
											8.2 Uppföljning - Fastighetsägare Uppföljning
											9.2 Incidentrapportering - Fastighetsägare Incidentrapportering RISK/KIA
											9.2 Incidentrapportering - Fastighetsägare Analys och redovisning av rapporterade incidenter
											10.2 Brännbart material - Fastighetsägare Förvaring brännbart material utomhus
											11.1 Byggnad/lokal ej i bruk - Fastighetsägare Byggnad/lokal ej i bruk
											12.1 Heta arbeten - Fastighetsägare Internt
											12.1 Heta arbeten - Fastighetsägare Extern
											13.2 Elektriska installationer - Fastighetsägare Elektriska installationer
											13.2 Elektriska installationer - Fastighetsägare Elrevisionsbesiktning och termografering
											15 Brand- och utrymningslarm Månads- och kvartalskontroller
											15 Brand- och utrymningslarm Underhåll/service
											16 Sprinkler - Fastighetsägare Månads- och kvartalskontroller
											16 Sprinkler - Fastighetsägare Besiktning och underhåll
											16 Sprinkler - Fastighetsägare Sprinkler och brandgasventilation
											17.2 Vattenskador- Fastighetsägare Underhåll
											17.2 Vattenskador- Fastighetsägare Riskbedömning
											17.2 Vattenskador- Fastighetsägare Information till hyresgäster
											17.2 Vattenskador- Fastighetsägare Beredskapsplan för vattenskador
											17.2 Vattenskador- Fastighetsägare Kaffe- och vattenautomater samt vitvaror
											18 Snöröjning - Fastighetsägaren Snöröjning och halkbekämpning
											19 Nyckel-, passerkorts hantering, låsning, belysning och bevakning
											19 Nyckel-, passerkorts hantering, låsning, belysning och bevakning
											19 Nyckel-, passerkorts hantering, låsning, belysning och bevakning
											19 Nyckel-, passerkorts hantering, låsning, belysning och bevakning

3.5.4 Matris Bluegradering SISAB Utbildningsförvaltningen

Verksamhetsområde	Akalla Grundskola Verksamhet	Eriksdalskolan Verksamhet	Gårdsskolan Verksamhet	Hökarängsskolan Verksamhet	Mälardalens Skola Verksamhet	Sjökesskolan Verksamhet	Stocholms Hotell och restaurang skola Verksamhet	Thorildsplans gymnasium Verksamhet	Åsö gymnasium Verksamhet
1.1 Verksamhetsbeskrivning - Verksamhetsutövare	Blue	Blue	Blue	Blue	Blue	Blue	Blue	Blue	Blue
2.1 Verksamhetsspecifika krav och ambitionsnivå - Verksamhetsutövare	Blue	Blue	Blue	Blue	Blue	Blue	Blue	Blue	Blue
2.1 Verksamhetsspecifika krav och ambitionsnivå - Verksamhetsutövare	Blue	Blue	Blue	Blue	Blue	Blue	Blue	Yellow	Blue
2.1 Verksamhetsspecifika krav och ambitionsnivå - Verksamhetsutövare	Blue	Blue	Blue	Blue	Blue	Blue	Blue	Blue	Blue
3.1 Byggnadstekniskt brandskydd - Verksamhetsutövare	Blue	Blue	Blue	Blue	Blue	Blue	Blue	Blue	Blue
4.1 Brandskyddsorganisation - Verksamhetsutövare	Blue	Blue	Blue	Blue	Blue	Blue	Blue	Blue	Blue
4.1 Brandskyddsorganisation - Verksamhetsutövare	Blue	Blue	Blue	Blue	Blue	Blue	Blue	Blue	Blue
4.1 Brandskyddsorganisation - Verksamhetsutövare	Blue	Blue	Blue	Blue	Blue	Blue	Blue	Blue	Blue
5.1 Inventering och analys av brandrisker - Verksamhetsutövare	Blue	Blue	Blue	Blue	Blue	Blue	Blue	Blue	Blue
6.1 Kunskap, utbildning och övning - Verksamhetsutövare	Blue	Blue	Blue	Blue	Blue	Blue	Blue	Blue	Blue
6.2 Kunskap, utbildning och övning - Fastighetsägare	Blue	Blue	Blue	Blue	Blue	Blue	Blue	Blue	Blue
7.1 Dokumentation, egenkontroll och utredning - Verksamhetsutövare	Blue	Blue	Blue	Blue	Blue	Blue	Blue	Blue	Blue
7.1 Dokumentation, egenkontroll och utredning - Verksamhetsutövare	Blue	Blue	Blue	Blue	Blue	Blue	Blue	Blue	Blue
7.1 Dokumentation, egenkontroll och utredning - Verksamhetsutövare	Blue	Blue	Blue	Blue	Blue	Blue	Blue	Blue	Blue
7.1 Dokumentation, egenkontroll och utredning - Verksamhetsutövare	Blue	Blue	Blue	Blue	Blue	Blue	Blue	Blue	Blue
8.1 Uppföljning - Verksamhetsutövare	Blue	Blue	Blue	Blue	Blue	Blue	Blue	Blue	Blue
Uppföljning	Blue	Blue	Blue	Blue	Blue	Blue	Blue	Blue	Blue
9.1 Incidentrapportering - Verksamhetsutövare	Blue	Blue	Blue	Blue	Blue	Blue	Blue	Blue	Blue
Incidentrapportering RISK	Blue	Blue	Blue	Blue	Blue	Blue	Blue	Blue	Blue
9.1 Incidentrapportering - Verksamhetsutövare	Blue	Blue	Blue	Blue	Blue	Blue	Blue	Blue	Blue
Analys och redovisning av rapporterade incidenter	Blue	Blue	Blue	Blue	Blue	Blue	Blue	Blue	Blue
10.1 Brännbart material - Verksamhetsutövare	Blue	Blue	Blue	Blue	Blue	Blue	Blue	Blue	Blue
Förvaring brännbart material utomhus	Blue	Blue	Blue	Blue	Blue	Blue	Blue	Blue	Blue
11.2 Byggnad/lokal ej i bruk - Verksamhetsutövare	Blue	Blue	Blue	Blue	Blue	Blue	Blue	Blue	Blue
13.1 Elektriska installationer/utrustning - Verksamhetsutövare	Blue	Blue	Blue	Blue	Blue	Blue	Blue	Blue	Blue
14 Rökning - Verksamhetsutövare	Blue	Blue	Blue	Blue	Blue	Blue	Blue	Blue	Blue
Rökning	Blue	Blue	Blue	Blue	Blue	Blue	Blue	Blue	Blue
17.1 Vattenskador - Verksamhetsutövare	Blue	Blue	Blue	Blue	Blue	Blue	Blue	Blue	Blue
Riskbedömning	Blue	Blue	Blue	Blue	Blue	Blue	Blue	Blue	Blue
17.1 Vattenskador - Verksamhetsutövare	Blue	Blue	Blue	Blue	Blue	Blue	Blue	Blue	Blue
Beredningsplan för vattenskador	Blue	Blue	Blue	Blue	Blue	Blue	Blue	Blue	Blue
17.1 Vattenskador - Verksamhetsutövare	Blue	Blue	Blue	Blue	Blue	Blue	Blue	Blue	Blue
Kaffe- och vattenautomater samt vitvaror	Blue	Blue	Blue	Blue	Blue	Blue	Blue	Blue	Blue
19 Nyckel-, passerkortshantering, låsning, belysning och bevakning	Blue	Blue	Blue	Blue	Blue	Blue	Blue	Blue	Blue
19 Nyckel-, passerkortshantering, låsning, belysning och bevakning	Blue	Blue	Blue	Blue	Blue	Blue	Blue	Blue	Blue
19 Nyckel-, passerkortshantering, låsning, belysning och bevakning	Blue	Blue	Blue	Blue	Blue	Blue	Blue	Blue	Blue
19 Nyckel-, passerkortshantering, låsning, belysning och bevakning	Blue	Blue	Blue	Blue	Blue	Blue	Blue	Blue	Blue

3.6 Fastighetskontoret

Följande punkter är de tendenser som har kunnat utläsas från besiktningar på Fastighetskontorets fastigheter 2020:

- Byggnadstekniskt brandskydd (3.1 / 3.2). Två av de besökta 11 anläggningarna uppvisade brister.
- Inventering och analys av brandrisker (5.1 / 5.2). Fastighetskontoret gör riskbedömningar i samband med större ombyggnationer. Vid 2020 års besiktningar hade man av 11 besökta fastigheter 4 fastigheter som inte hade någon analys av brandrisker, en som hade en bristande riskanalys. Av de 7 besökta verksamheter var det en som helt saknade analys av brandrisker och 2 med bristande riskanalyser.
- Dokumentation, egenkontroll och utredning (7.1 / 7.2). Av årets 11 besiktade anläggningar uppvisades brister hos fastighetsägaren på 6. På de 7 besökta verksamheterna uppvisade 2 brister.
- Uppföljning av brister från SBA-ronderingen (8.1 / 8.2). Brister uppvisades hos 2 verksamheter och en verksamhet som inte genomfört SBA efter inflyttning i nyrenoverade lokaler. 2 av Fastighetskontorets fastigheter uppvisade brister.
- Vattenskador, Riskbedömning av risken för vattenskador (17.1). Brister uppvisades hos 4 av de besökta verksamheterna.
- Vattenskador (17.2). Brister förekommer frekvent på alla 4 underpunkterna (Underhåll, Riskbedömning, Information till hyresgäster och Beredskapsplan för vattenskador).

Skillnader från tidigare år

- Vid 2020 års besiktningar hade man på 11 besökta fastigheter 4 fastigheter där man inte hade genomfört någon analys av brandrisker, en där man hade en bristande riskanalys. Hos de 7 besökta verksamheterna var det en som helt saknade analys av brandrisker, 2 med bristande riskanalys. 2019 var det på fastigheterna 1 mindre anmärkning. Av de 8 besökta verksamheterna 2019 hade 1 röd anmärkning, 1 gul och 2 gröna anmärkningar. Fastighetskontoret gör i princip bara riskanalyser av brandrisker i samband med större ombyggnadsprojekt, renoveringar eller vid problem i området. Dessa är jämnt spridda över alla storlekar av anläggningar, så urvalet av besiktningsobjekt kan ha mycket stor betydelse för resultatet på den här punkten.
- Inventering och analys av risker för vattenskador (17.1 / 17.2). Det är ett varierande antal anmärkningar från år till år men det är ett område som genererar många anmärkningar varje år. Av de 11 besökta fastigheterna hade 4 ingen riskbedömning alls, 3 hade en riskbedömning men med brister. Av de 7 besökta verksamheterna hade 2 ingen riskbedömning alls, 2 hade en riskbedömning men med brister.

Brister som påverkar den totala riskbilden negativt.

Brister	Fastighetsägare	Verksamhet
3.1 / 3.2 Byggnadstekniskt brandskydd. 	Bristfälliga 2 st Induktorn 33 Klamparen 7	Bristfällig 1 st Klamparen 7
5.1 / 5.2 Inventering och analys av brandrisker. 	Underkända 4 st Hasseln 4 Klamparen 7 Konsthallen 1 Stadsarkivet 1 Bristfällig 1 st Induktorn 33	Underkänd 1 st Klamparen 7 Bristfällig 1 st Spelbomskan 13 och 16
7.1 / 7.2 Dokumentation, egenkontroll och utredning. 	Bristfälliga 6 st Beridarebanan 10 Hasseln 4 Induktorn 33 Klamparen 7 Konsthallen 1 Riddaren 3	Bristfälliga 2 st Konsthallen 1 Spelbomskan 13 och 16
8.1 / 8.2 Uppföljning. 	Bristfälliga 2 st Induktorn 33 Klamparen 7	Underkänd 1 st Medborgarhuset 1 Bristfälliga 2 st Klamparen 7 Spelbomskan 13 och 16
10.1 / 10.2 Förvaring brännbart material utomhus. 	Underkänd 1 st Spelbomskan 13 och 16 Bristfällig 1 st Induktorn 33	Bristfällig 1 st Spelbomskan 13 och 16
11.1 / 11.2 Byggnad/lokal ej i bruk. 	Bristfälliga 2 st Induktorn 33 Spelbomskan 13 och 16	Inte relevant

17.1 / 17.2 Vattenskador.		Underkända 7 st Beridarebanan 10 Hasseln 4 Induktorn 33 Klamparen 7 Medborgarhuset 1 Skansen 23 Spelbomskan 13 och 16	Underkända 2 st Medborgarhuset 1 Spelbomskan 13 och 16 Bristfällig 2 st Skansen 23 Medborgarhuset 1
		Bristfälliga 10 st Beridarebanan 10 Eldkvarnen 1 Hasseln 4 Induktorn 33 Konsthallen 1 Medborgarhuset 1 Riddaren 3 Skansen 23 Spelbomskan 13 och 16 Stadsarkivet 1	

Besiktningsobjekt som påverkar den totala riskbilden positivt.

Utmärkande goda fastigheter	Fastighetsägare	Verksamhet
Eldkvarnen 1	3 st bristfälliga 1 st godkänd resterande utmärkta	1 st godkänd resterande utmärkta
Riddaren 3	2 st bristfälliga 1 st godkänd resterande utmärkta	Inte relevant.

3.6.1 Återkoppling från bolag, förvaltningar och verksamheter

11 av Fastighetskontorets fastigheter besöktes 2020, av dessa var 4 helt och hållet uthyrda till externa hyresgäster. De övriga 7 hade en eller flera hyresgäster inom stadens organisation. När rapporten skrevs hade ingen återrapportering kommit in.

3.6.2 Analys

Byggnaderna och dess brister är ofta välkända för Fastighetskontorets personal på plats, men riskbedömningar och större analyser sker huvudsakligen vid större renoveringsarbeten eller när det är problem med fastigheterna. Man har svårt att hinna i kapp och jobba proaktivt.

Även på Fastighetskontorets anläggningar upptäcks ett flertal brister som borde ha upptäckts och åtgärdats i samband med SBA-rondering.

Fastighetskontoret har idag ingen information till hyresgästerna om kravet på avstängningsautomatik på maskiner som är anslutna till vattennätet. Dock står det i hyresavtalen att alla sådana installationer skall utföras genom Fastighetskontorets försorg. All utrustning som köps in via Stockholms stads centralt upphandlade avtal skall ha avstängningsautomatik om de ansluts direkt på vattennätet.

Att vattenskadeområdet genererar mycket anmärkningar är oroväckande då det är ett område där S:t Erik Försäkrings AB kan se ökande skadekostnader.

3.6.1 Matris Bluegradering Fastighetskontoret Verksamheter

Stadsarkivet 1	Spejlskåp 13 o 16	Skansen 23	Medborgarhuset 1	Konsthallen 1	Kamparen 7 (Tekniska nämndhuset)	Eldkvarn 1	
							1.1 Verksamhetsbeskrivning - Verksamhetsutövare
							2.1 Verksamhetsspecifika krav och ambitionsnivå - Verksamhetsutövare
							2.1 Verksamhetsspecifika krav och ambitionsnivå - Verksamhetsutövare
							2.1 Verksamhetsspecifika krav och ambitionsnivå - Verksamhetsutövare
							3.1 Byggnadstekniskt brandskydd - Verksamhetsutövare
							4.1 Brandskyddsorganisation - Verksamhetsutövare
							4.1 Brandskyddsorganisation - Verksamhetsutövare
							4.1 Brandskyddsorganisation - Verksamhetsutövare
							5.1 Inventering och analys av brandrisker - Verksamhetsutövare
							6.1 Kunskap, utbildning och övning - Verksamhetsutövare
							7.1 Dokumentation, egenkontroll och utredning - Verksamhetsutövare
							7.1 Dokumentation, egenkontroll och utredning - Verksamhetsutövare
							7.1 Dokumentation, egenkontroll och utredning - Verksamhetsutövare
							7.1 Dokumentation, egenkontroll och utredning - Verksamhetsutövare
							8.1 Uppföljning - Verksamhetsutövare
							Uppföljning
							9.1 Incidentrapportering - Verksamhetsutövare
							Incidentrapportering RISK
							9.1 Incidentrapportering - Verksamhetsutövare
							Analys och redovisning av rapporterade incidenter
							10.1 Brännbart material - Verksamhetsutövare
							Förvaring brännbart material utomhus
							11.2 Byggnad/lokal ej i bruk - Verksamhetsutövare
							13.1 Elektriska installationer/utrustning - Verksamhetsutövare
							14 Rökning - Verksamhetsutövare
							Rökning
							17.1 Vattenskador - Verksamhetsutövare
							Riskbedömning
							17.1 Vattenskador - Verksamhetsutövare
							Beredskapsplan för vattenskador
							17.1 Vattenskador - Verksamhetsutövare
							Kaffe- och vattenautomater samt vitvaror
							18 Snöröjning - Fastighetsägaren
							Snöröjning och halkbekämpning
							19 Nyckel-, passerkortshantering, låsning, belysning och bevakning
							19 Nyckel-, passerkortshantering, låsning, belysning och bevakning
							19 Nyckel-, passerkortshantering, låsning, belysning och bevakning
							19 Nyckel-, passerkortshantering, låsning, belysning och bevakning

3.7 Övriga Fastighetsägare

Under rubriken Övriga Fastighetsägare ingår Stockholmsmässan, SGA, S:t Erik Markutveckling, Stockholm Vatten, Svenska Bostäder samt Stockholms Hamnar. Då det är en rad olika verksamheter och olika typer av byggnader är det svårt att se några tydliga trender och tendenser. De gemensamma tendenser som går att se är:

- Inventering och analys av brandrisker (5.2). På 2 av Stockholms Hamnars anläggningar har det inte gjorts någon analys av brandrisker.
- Inventering och analys av risker för vattenskador (17.2). Riskanalys är inte utförd på 4 av Stockholms Hamnars anläggningar och två av de övriga anläggningarna uppvisar brister.
- Automatiska vattenavstängningar på kaffemaskiner och liknande vattenanslutna maskiner (17.1 / 17.2). Fastighetsägaren informerar inte alla hyresgäster om kravet på automatiska vattenavstängningar på kaffemaskiner och liknande vattenanslutna maskiner.

Brister som påverkar den totala riskbilden negativt.

Brister	Fastighetsägare	Verksamhet
4.1 / 4.2 Brandskyddsorganisation, gränsdragningslista, utrymningsorganisation.	Bristfälliga 0 st	Bristfälliga 2 st Sandhagen 10 Rötkammaren 1
5.1 / 5.2 Inventering och analys av brandrisker. 	Underkända 2 st Magasin 9 Casablanca 1	Bristfälliga 0 st
7.2 Dokumentation, egenkontroll och utredning. 	Bristfälliga 2 st Magasin 6 Nynäshamn 2:75	Bristfälliga 0 st
17.1 / 17.2 Vattenskador. 	Underkända 7 st Magasin 2 Magasin 3 Magasin 5 Magasin 6 Magasin 9 Nynäshamn 2:75 Casablanca 1 Bristfälliga 2 st Mässhallen 1 Rötkammaren 1	Underkänd 1 st Magasin 2 Bristfällig 1 st Sandhagen 10

Besiktningsobjekt som påverkar den totala riskbilden positivt.

Utmärkande goda fastigheter	Fastighetsägare	Verksamhet
Globen	2 st godkända resterande utmärkta	Inte relevant
Tele 2 Arena	2 st godkända resterande utmärkta	Inte relevant
Bornsjöverket	Samtliga utmärkta	Inte relevant
Riddersholm 1:8	Samtliga utmärkta	Inte relevant

3.7.1 Återkoppling från bolag, förvaltningar och verksamheter

Ingen av Stockholmsmässan, SGA, S:t Erik Markutveckling, Stockholm Vatten, Svenska Bostäder samt Stockholms Hamnar hade vid tidpunkten då rapporten skrevs inkommit med någon skriftlig återrapportering på brister från besiktningarna.

Under uppstartsmötena 2021 på de förvaltningar som besiktigats 2020 diskuterades rekommendationerna och de flesta av dem var åtgärdade.

3.7.2 Analys

Stockholms Hamnar och Stockholm Vatten har båda verksamheter som i hög grad styrs av regelverk vilka medför mycket kontroll och uppföljningsarbete. Detta syns på resultatet av besöken hos dem. Besiktningarna genererar få anmärkningar.

Stockholmsmässan och SGA är mycket riskmedvetna och gör vad de kan för att undvika avbrott i verksamheten. Det är en naturlig följd av att arbeta i branscher där det krävs lång framförhållning och att man är beroende av ett starkt varumärke. Varumärket måste skyddas genom att undvika avbrott. På SGAs anläggningar har man problem med att vattentrycket varierar kraftigt vilket stör funktionen på automatiska avstängningarna på de vattenanslutna maskinerna. Tryckvariationerna gör att avstängningarna löser ut väldigt ofta, och oftast även samtidigt vilket skapar stora problem. Vid uppstartmötet inför 2021 års besiktningar träffades överenskommelse om att S:t Erik Försäkrings Kundansvarige skall komplettera SGAs försäkringsbrev med en text som för SGA undantar försäkringsvillkorets säkerhetsföreskrift med krav på automatiska avstängningar för vattenanslutna maskiner.

3.7.3 Matris Bluegradering Övriga Fastighetsägare

Fastighet	Mässan [Alal], genomförd 2020-12-27	S:t Erik Markutveckling Gljutselaren 6&8, genomförd 2020-12-14	S:t Erik Markutveckling sandrågen 10, genomförd 2020-12-22	SGA Globen, genomförd 2020-10-23	SGA Tele 2 Arena, genomförd 2020-10-23	Stockholm vatten och avfall Bornsloviken, genomförd 2020-03-30	Stockholm vatten och avfall Riksmännen 1, genomförd 2020-03-17	Stockholms Hamnar Casablanca 1, genomförd 2021-03-18	Stockholms Hamnar Laduggl 4 mg 2 fast, genomförd 2021-01-21	Stockholms Hamnar Laduggl 4 mg 3 fast, genomförd 2021-02-18	Stockholms Hamnar Laduggl 4 mg 5 fast, genomförd 2021-02-18	Stockholms Hamnar Laduggl 4 mg 6 fast, genomförd 2021-01-21	Stockholms Hamnar Laduggl 4 mg 9 fast, genomförd 2021-01-19	Stockholms Hamnar Nyrishamn 2:75, genomförd 2020-09-10	Stockholms Hamnar Riddersholm 1:3, genomförd 2020-09-12	Svenska bostäder Vällingby C, genomförd 2021-04-01	
2.2 Verksamhetsspecifika krav och ambitionsnivå - Fastighetsägare																	
2.2 Verksamhetsspecifika krav och ambitionsnivå - Fastighetsägare																	
3.2 Byggnadstekniskt brandskydd - Fastighetsägare																	
4.2 Brandskyddsorganisation - Fastighetsägare Brandskyddsorganisation																	
4.2 Brandskyddsorganisation - Fastighetsägare Gränsdragningslista																	
5.2 Inventering och analys av brandrisker - Fastighetsägare																	
6.2 Kunskap, utbildning och övning - Fastighetsägare																	
7.2 Dokumentation, egenkontroll och utredning - Fastighetsägare																	
7.2 Dokumentation, egenkontroll och utredning - Fastighetsägare																	
7.2 Dokumentation, egenkontroll och utredning - Fastighetsägare																	
7.2 Dokumentation, egenkontroll och utredning - Fastighetsägare																	
8.2 Uppföljning - Fastighetsägare Uppföljning																	
9.2 Incidentrapportering - Fastighetsägare Incidentrapportering RISK/KIA																	
9.2 Incidentrapportering - Fastighetsägare Analys och redovisning av rapporterade incidenter																	
10.2 Brännbart material - Fastighetsägare Förvaring brännbart material utomhus																	
11.1 Byggnad/lokal ej i bruk - Fastighetsägare Byggnad/lokal ej i bruk																	
12.1 Heta arbeten - Fastighetsägare Intemt																	
12.1 Heta arbeten - Fastighetsägare Extern																	
13.2 Elektriska installationer - Fastighetsägare Elektriska installationer																	
13.2 Elektriska installationer - Fastighetsägare Elevisionsbesiktning och termografering																	
15 Brand- och utrymningslarm Månads- och kvartalskontroller																	
15 Brand- och utrymningslarm Underhåll/service																	
16 Sprinkler - Fastighetsägare Månads- och kvartalskontroller																	
16 Sprinkler - Fastighetsägare Besiktning och underhåll																	
16 Sprinkler - Fastighetsägare Sprinkler och brandgasventilation																	
17.2 Vattenskador- Fastighetsägare Underhåll																	
17.2 Vattenskador- Fastighetsägare Riskbedömning																	
17.2 Vattenskador- Fastighetsägare Information till hyresgäster																	
17.2 Vattenskador- Fastighetsägare Beredningsplan för vattenskador																	
17.2 Vattenskador- Fastighetsägare Kaffe- och vattenunderhåll samt vitvaror																	
18 Snöröjning - Fastighetsägaren Snöröjning och halkbekämpning																	
19 Nyckel-, passerkortshantering, låsning, belysning och bevakning																	
19 Nyckel-, passerkortshantering, låsning, belysning och bevakning																	
19 Nyckel-, passerkortshantering, låsning, belysning och bevakning																	
19 Nyckel-, passerkortshantering, låsning, belysning och bevakning																	

3.8 Åtgärder och förbättringar 2020 efter 2019 års besiktningar

Försäkringsvärdet för anläggningarna bestämmer besiktningensintervall som varierar mellan varje, vartannat eller vart femte år. Detta medför att det endast är en mindre del av de anläggningar som besökts tidigare år som återbesöks 2020. Som en följd av detta är det endast de största anläggningarna som får en fysisk uppföljning av tidigare års besiktningar.

Det är även de största anläggningarna som ger intryck av att ha den bästa riskmedvetenheten. Säkerhetsarbetet är en mer naturlig del i en verksamhet som är van att planera mer långsiktigt, och har ett varumärke som man är rädd om.

3.8.1 Pandemins påverkan på besiktningarna

Som tidigare år kan man utläsa resultatet av besiktningarna i de åtgärder som bolag och förvaltningar genomfört som en följd av besiktningar och skadeförebyggande råd.

Pandemin och dess följdverkningar under 2020 har gjort att nästan allt har blivit annorlunda än tidigare år samt att man tvingats arbeta både med andra saker och på ett annat sätt än man brukar inom staden.

3.8.2 Micasa

Micasa har på grund av tillträdesförbudet som skall skydda äldreboendena från Covid-19 haft stora svårigheter att sköta fastigheterna under året. Driftspersonalen har enbart fått tillträde för att åtgärda driftlarm och akuta fel. Detta har lett till att man inte heller har kunnat sköta tredjepartsbesiktningar som avsett. Ett fåtal av revisionsbesiktningarna har kunnat genomföras under avsedd tid. Vi har inte kunnat kontrollera om det har blivit mindre förvaring av brännbart material på olämpliga platser efter att man förbättrat rutinerna inom det externa driftsbolaget.

3.8.3 SISAB

SISAB har tidigare år haft anmärkningar på att de inte har utfört någon inventering och analys av brandriskerna i fastigheterna. En inventering och analys av brandriskerna genomfördes under mars 2020 varför man vid årets besiktningar inte hade några anmärkningar på detta.

3.8.3.1 Brand och utrymningslarm

Det har under tidigare år varit stående anmärkningar på skötsel och kontroll av olika typer av brand- och utrymningslarm. Som ett resultat av detta har det under 2020 varit en dialog mellan SISAB och S:t Erik Försäkring om rutiner för, och krav på skötsel och kontroll av olika typer av brand- och utrymningslarm. Detta ledde fram till en gemensam tolkning av regelverken som har implementerades i SISAB:s interna rutiner. Under 2020 års besiktningar blev resultatet av detta att inga anmärkningar utfärdades på skötsel och kontroll av brand- och utrymningslarm. De anmärkningar som gjordes på brandlarmen var att anmärkningar från tidigare revisionsbesiktningar av brandlarmen inte har åtgärdats.

3.8.3.2 Vattenskador

Bristande utmärkning av avstängningsventilerna för inkommande vatten i fastigheterna har varit en återkommande anmärkning på många anläggningar i SISABs hela bestånd. I takt med att man börjat åtgärda detta har vi vid besiktningarna fått positiva reaktioner från driftspersonalen. Man har genom att märka ut avstängningarna inte bara förbättrat oddsen för att kunna minimera följderna av en vattenskada utan har även förbättrat arbetsmiljön för driftspersonalen. Genom att det är lättare för jourpersonal och hantverkare att hitta rätt ventiler slipper driftspersonalen visa var ventilerna finns, och slipper många samtal efter arbetstid.

Flera fastigheter har fått anmärkningar på att hyresgästerna inte har informerats om försäkringskravet på flödesvakter på maskiner anslutna till vattennätet.

3.8.3.3 Brandrisker

Tidigare år var avsaknaden av inventering och analys av brandrisker en vanlig brist hos SISAB och verksamhetsutövaren. Fastighetsägaren har vidtagit åtgärder och under 2020 var det endast enstaka anmärkningar inom detta område.

3.8.4 Fastighetskontoret

Fastighetskontoret har tidigare år haft många anmärkningar på att man inte har gjort riskanalyser med avseende på brand och vattenskador, så även vid 2020 års besiktningar. Fastighetskontoret gör en grundlig riskanalys i samband med större ombyggnadsprojekt men tyvärr i princip endast då, mycket sällan annars.

Vid besiktningarna 2020 upptäckts ett flertal brister som borde ha upptäckts i samband med SBA-ronderingen och åtgärdats. Ett av de vanligaste felen är att det står mycket brännbart material i biutrymmen men även brister i brandcellsgränser förekommer.

Uppföljningen av brister upptäckta i samband med SBA ronderingen har i några fall inte fungerat som avsett. Idrottsförvaltningen har t ex haft problem med sitt datasystem för SBA.

Underhållsbehovet för vatten- och avloppsstammar är i många fall inte helt utrett och då man inte heller har någon bra riskbedömning av risken för vattenskador riskerar man att prioritera fel åtgärder på anläggningarna.

3.8.5 Övriga Fastighetsägare

3.8.5.1 Stockholmsmässan

Mässan har på grund av pandemin haft varierande verksamheter men även ett unikt läge att utföra förbättringsåtgärder när lokalerna är tomma. Åtgärderna på Mässan har ingen egentlig koppling till riskbesiktningarna men vi vill passa på att lyfta fram de säkerhetshöjande åtgärder som gjorts. Man har på Mässan tagit tillfället i akt att genomföra flera förbättringar på sprinklersystem och brandlarm som hade varit komplicerade att genomföra under ordinarie drift.

3.8.5.2 SGA Fastigheter

Även SGA Fastigheter har tagit tillfället i akt att genomföra säkerhetshöjande arbeten när lokalerna är tomma. Man har byggt om entréer och foajéer i Globen, arbeten som annars varit svåra att genomföra med tanke på personsäkerheten. I dessa arbeten ingår även uppgradering av WC- och VA-installationer som minskar risken för vattenskador.